

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PRÁVNÍ OPATŘENÍ A ROLE VEŘEJNÉ SPRÁVY
PŘI REGULACI CHOVATELSKÝCH STANIC
A MNOŽÍREN PSŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ**

Autor práce: Sabina Remiášová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Sabina Remiášová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Právní opatření a role veřejné správy při regulaci chovatelských stanic a množírén psů v České republice

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Legal Measures and Role of Public Administration in Regulating Breeding Kennels and Puppy Mills in the Czech Republic

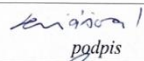

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

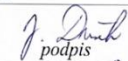
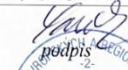

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce je objasnit, jakým způsobem současná legislativa a činnost veřejné správy přispívají k ochraně psů v chovatelských stanicích a množírénách v České republice. Vedlejším cílem je identifikovat konkrétní situace porušování právních předpisů v oblasti ochrany zvířat proti týrání a na základě této analýzy navrhnout opatření pro zefektivnění regulace a ochrany psů v chovatelských stanicích a množírénách.

Student: Sabina Remiášová, DiS.	6.12.2024 datum	podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	6.12.2024 datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. Ing. Jirí Dušek, Ph.D.	9.12.2024 datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	7.12.2024 datum	podpis
Rektor: doc. Ing. Jirí Dušek, Ph.D.	9.12.2024 datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, PhD., LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

REMIÁŠOVÁ S. *Právní opatření a role veřejné správy při regulaci chovatelských stanic a množíren psů v České republice: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 78 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Klíčová slova: množírna psů, ochrana psů, veřejná správa, zájmový chov

Obsahové vymezení bakalářské práce s tematickým názvem „*Právní opatření a role veřejné správy při regulaci chovatelských stanic a množíren psů v České republice*“ se zaměřuje na analýzu legislativních opatření a fungování veřejné správy v této oblasti. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zaměřuje na propedeutické vymezení základních východisek a pojmosloví zkoumané tematické oblasti, reflektující klíčové pojmy spojené se zájmovým chovem zvířat, tj. psů, které mimo jiné demonstrují právní rámec regulace chovatelských stanic a množíren a historický vývoj této problematiky. Dále šířeji analyzuje kompetence veřejné správy a tzv. užší operační prostor dotčených orgánů veřejné správy v dané oblasti.

Empirická část se zaměřuje na analýzu aktuálních problémů a výzev v regulaci chovatelských stanic a množíren psů v České republice, včetně detekce konkrétních problémů, jako je např. nedostatek personálních a finančních zdrojů u kontrolních orgánů, nejednoznačnost „de lege lata“ právní úpravy v oblasti dohledu nad chovatelskými subjekty, včetně nedostatečné součinnosti mezi jednotlivými místně a věcně příslušnými orgány státní správy a to například mezi orgánem ochrany zvířat, tj. veterinární správou, obecními úřady obcí či policejními orgány Policie ČR. Formou dílčích a zevšeobecňujících výstupů bakalářské práce jsou vyjádřeny i možné „de lege ferenda“ návrhy, směřující k naznačenému zefektivnění právní nástrojů v rámci legislativního prostředí České republiky, které jsou upotřebitelné v rámci ochrany veřejného práva v dané oblasti a které uvozují zefektivnění kontrolních mechanismů v oblasti regulace chovatelských stanic a množíren psů.

ABSTRACT

REMIÁŠOVÁ S. *The Legal Measures and Role of Public Administration in Regulating Breeding Kennels and Puppy Mills in the Czech Republic: Bachelor Thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 78 pgs. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Key words: dog breeding farm, dog protection, public administration, non-commercial dog breeding

The bachelor's thesis entitled "*The Legal Measures and Role of Public Administration in Regulating Breeding Kennels and Puppy Mills in the Czech Republic*" focuses on the analysis of legislative measures and the functioning of public administration in this area. The thesis is divided into a theoretical and an empirical part.

The theoretical part concentrates on an introductory delineation of the fundamental concepts and terminology related to the studied topic. It reflects on key terms associated with non-commercial dog breeding, such as the keeping of dogs by private individuals, and illustrates the legal framework for regulating kennels and puppy mills, including the historical development of this issue. Furthermore, it offers a broader analysis of the competences of public administration and the specific operational scope of the relevant administrative authorities in this area.

The empirical part focuses on the analysis of current problems and challenges in the regulation of dog breeding kennels and puppy mills in the Czech Republic. It identifies concrete issues such as the lack of personnel and financial resources in inspection bodies, the ambiguities of the existing „de lege lata“ legal framework concerning oversight of breeding entities, and the insufficient cooperation among the territorially and materially competent public authorities — such as animal protection authorities, veterinary administration, municipal offices, or the Police of the Czech Republic. Through partial and generalised findings, the bachelor's thesis also presents possible de lege ferenda proposals aimed at improving the effectiveness of legal instruments within the legislative framework of the Czech Republic. These proposals may serve to strengthen public law protection in this area and improve the efficiency of inspection mechanisms concerning the regulation of dog breeding kennels and puppy mills.

Obsah

Úvod	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Vymezení základního pojmosloví a východisek zkoumané tematické oblasti. 13	13
2.1 Množirna	13
2.2 Množitel	14
2.3 Chovatelská stanice.....	14
2.4 Chovatel	15
2.5 Průkaz původu	16
2.6 Krycí list.....	18
2.7 Kniha krytí.....	18
2.8 Kniha odchovů.....	18
2.9 Přihláška k zápisu štěňat	19
2.10 Plemenná kniha	19
2.11 FCI.....	19
2.12 ČMKU	20
2.13 Legislativní rámec ochrany zvířat proti týrání	21
2.13.1 Mezinárodní právní úprava	21
2.13.1 Vnitrostátní právní úprava – zákonná.....	22
2.13.2 Vnitrostátní právní úprava – podzákonná	24
2.14 Historický vývoj regulace chovu psů	24
3 Specifikace operačního prostoru dotčených orgány ochrany zvířat	26
4 Role veřejné správy v rámci faktické ochrany zvířat proti týrání	27
4.1 Kompetence veřejné správy v ochraně zvířat.....	27
4.2 Orgány dohlížející na ochranu psů	28
4.3 Řízení a postupy při odhalování a řešení množíren psů	33
5 Problémy v regulaci chovatelských stanic a množíren	35
5.1 Nedostatky v legislativě	35

5.2	Černý trh se psy	36
5.3	Nízká informovanost veřejnosti o chovu psů	37
6	Návrh na řešení problematiky množíren.....	38
6.1	Zlepšení právní úpravy a kontrolních mechanismů.....	38
6.2	Posílení pravomocí kontrolních orgánů	38
6.3	Návrhy na efektivnější prevenci	39
6.4	Možné překážky při realizaci změn	39
7	Analýza aktuálního stavu regulace v praxi	40
7.1	Současné kontrolní mechanismy	40
7.2	Postupy při odhalování nelegálních chovů	40
7.3	Sankce a správní tresty.....	42
8	Výsledky řízených rozhovorů a jejich interpretace	43
8.1	Metodika sběru dat	43
8.1.1	Metoda výzkumu	43
8.1.2	Technika sběru dat.....	44
8.1.3	Výběr vzorku.....	44
8.1.4	Struktura rozhovorů	44
8.1.5	Realizace rozhovorů	45
8.1.6	Zpracování dat	45
8.2	Výsledky výzkumu	45
8.2.1	Legislativa a její nedostatky	46
8.2.2	Kontroly a vymahatelnost zákonů	49
8.2.3	Praktické problémy v chovu psů a nelegálních množírnách.....	51
8.2.4	Spolupráce mezi veřejností, neziskovými organizacemi a odborníky.....	52
8.2.5	Osvěta a informovanost veřejnosti	54
8.2.6	Efektivita sankcí	57
8.2.7	Porovnání odborníků a veřejnosti.....	58
9	Praktické překážky v regulaci a jejich důsledky	61

9.1	Limitace zdrojů kontrolních orgánů	61
9.2	„ De lege lata“ stav legislativní úpravy.....	61
9.3	Součinnost mezi místně a věcně příslušnými úřady a její limity	62
10	Případové studie vybraných chovatelských stanic.....	63
10.1	Metodika sběru dat.....	63
10.2	Analýza konkrétních situačních případů	64
10.2.1	Množirna psů na Berounsku.....	64
10.2.2	Problematický chov psů v Letinách ve Kbelnici.....	65
10.2.3	Chovatelská stanice Rumunského mioritického ovčáka.....	66
10.2.4	Chovatelská stanice bílých švýcarských ovčáků	68
10.2.5	Poučení z praxe a doporučení.....	69
	Závěr	70
	Seznam použitých zdrojů.....	71
	Seznam zkratk.....	77
	Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	78

Úvod

Zvolené téma bakalářské práce, zájmově reflektující trvale celospolečensky i odborně aktuální tematickou oblast, tj. ochrany zvířat a zejména regulace chovu psů, se v posledních letech dostává do popředí veřejného i mediálního zájmu. Pravidelně se objevují případy nelegálních množíren, které často fungují na hraně zákona či jej přímo porušují. Ačkoliv existuje právní rámec určený k ochraně zvířat, tak aplikační praxe často ukazuje, že jeho kontrola a vymahatelnost obecně řečeno „naráží“ na řadu překážek. Ambicí bakalářské práce je zejména originálně objasnit, jakým způsobem obecně naznačená současná legislativa v rámci legislativního prostředí ČR a činnost veřejné správy přispívají k faktické ochraně psů v chovatelských stanicích a množírnách v České republice. Zaměřuje se na demonstraci „de lege lata“ účinných zvláštních právních předpisů a kompetencemi jednotlivých kontrolních orgánů, včetně identifikace konkrétních situačních příkladů porušování jednotlivých zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany zvířat proti týrání a následného poukazu k návrhu možných opatření, které by mohly disponovat potenciálem vedoucím k cílenému zefektivnění regulace a ochrany psů. Zvláštní pozornost je toliko věnována i problémům, které brání účinné ochraně psů, jako jsou např. detekované nesoulady v „de lege lata“ účinné právní úpravě, nedostatek personálních i finančních zdrojů u kontrolních orgánů nebo nedostatečná součinnost mezi jednotlivými dotčenými orgány veřejné správy etc.

Empirická část bakalářské práce tematicky dále obohacujícím způsobem na základě konkrétních situačních příkladů a řízených rozhovorů s oslovenými respondenty, jako je např. starostka obce, administrativní pracovník Státní veterinární správy, praktikující veterinární lékařky (včetně specialistky na „welfare“ zvířat), pracovník neziskové organizace, zaměřené na ochranu zvířat a chovatelé psů, zájmově analyzovat tzv. „slabiny“ současného systému právní regulace chovu psů a fungování kontrolních mechanismů v praxi. Na základě zjištěných nedostatků budou navržena konkrétní dílčí a zevšeobecňující opatření, která by mohla vykazovat potenciál zefektivnění ochrany psů a zlepšit součinnost mezi jednotlivými orgány ochrany zvířat a dalšími odpovědnými orgány.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce (dále jen „práce“) je zaměřena na téma právní opatření a role veřejné správy při regulaci chovatelských stanic a množírén psů v České republice. Hlavním cílem práce je objasnit, jakým způsobem současná legislativa a tzv. operační prostor dotčených orgánů veřejné správy přispívají k ochraně psů v chovatelských stanicích a množírnách v České republice. Patří sem zejména činnost Státní veterinární správy, místních úřadů a dalších relevantních institucí, které se podílejí na regulaci a kontrole této oblasti.

„Práce“ se soustředí na analýzu právní úpravy „de lege lata“ účinné právní úpravy v oblasti ochrany zvířat, její implementaci v praxi a roli konkrétních orgánů veřejné správy při dohledu nad dodržováním legislativy. Zaměřuje se na činnost Státní veterinární správy, krajských a obecních úřadů a dalších relevantních institucí. Vedlejším cílem je identifikovat konkrétní případy porušování právních předpisů týkajících se ochrany zvířat proti týrání a analyzovat faktory, které k těmto porušením vedou. Na základě této analýzy budou navržena opatření pro zefektivnění regulace, posílení kontrolních mechanismů a zvýšení ochrany psů v chovatelských stanicích a množírnách.

„Práce“ se také bude věnovat míře vymahatelnosti stávajících opatření a možnosti legislativních či organizačních změn, které by mohly přispět k lepší ochraně zvířat a eliminaci nelegálních nebo neetických praktik v tomto odvětví. Pro splnění stanovených cílů byla zvolena kombinace teoretických a empirických metod. Teoretická část bakalářské „práce“ je založena na analýze „de lege lata“ účinné právní úpravě, odborné literatury, oficiálních pramenů, veřejně dostupných dat a dalších písemných zdrojů, které se vztahují k problematice chovu psů, působnosti veřejné správy a ochraně zvířat.

Tyto informace slouží jako základ pro pochopení současného právního rámce a kompetencí jednotlivých orgánů. V empirické části bakalářské „práce“ je využita kvalitativní výzkumná metoda ve formě řízených rozhovorů. Rozhovory byly vedeny jednak s odborníky z praxe, konkrétně se starostkou obce, administrativním pracovníkem Státní veterinární správy, veterinární lékařkou, veterinární lékařkou se specializací na welfare zvířat a pracovníkem neziskové organizace zaměřené na ochranu zvířat. Dále byli osloveni také respondenti z řad veřejnosti konkrétně chovatelé psů, dobrovolníci v útulcích a jednotlivci se zkušeností s neetickým chovem. Cílem těchto

rozhovorů bylo získat hlubší pohled na problematiku právní regulace v praxi, porozumět názorům a zkušenostem respondentů a identifikovat konkrétní problémy, se kterými se setkávají při dohledu nad ochranou zvířat.

Získaná data byla kvalitativně vyhodnocena a tematicky rozdělena do oblastí odpovídajících hlavním zkoumaným okruhům této „práce“ – legislativa, kontrola a sankce, spolupráce mezi orgány, osvěta a informovanost. Tyto výstupy tvoří základ pro návrh konkrétních opatření „de lege ferenda“, jejichž cílem je zefektivnit ochranu psů v České republice.

2 Vymezení základního pojmosloví a východisek zkoumané tematické oblasti

Tato kapitola se zaměřuje na vysvětlení klíčových pojmů, které se vztahují k tématu regulace chovatelských stanic a množiren psů. Dále popisuje právní rámec ochrany zvířat v České republice a historický vývoj regulace. Tyto informace jsou důležité pro základ na analýzu problémů a rolí veřejné správy v této oblasti.

2.1 Množírna

Podle novely zákona č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, se za „množírnu“ považuje zařízení, kde jsou psi chováni v nevhodných zoohygienických podmínkách, které brání jejich základním fyziologickým potřebám. Množírny se zaměřují na kvantitu místo kvality, což vede k šíření genetických a zdravotních problémů. Psi v těchto zařízeních často trpí vyčerpáním, špatným zacházením a zanedbáváním jejich základních potřeb, což může mít vážné zdravotní důsledky a vést k předčasné smrti. Tento způsob chovu je nelegální a porušuje minimální standardy pro ochranu zvířat stanovené právními předpisy.¹ Množírny brání naplňování přirozených potřeb psů, včetně pohybu, správné výživy a sociálních interakcí, a jejich chov je v rozporu s požadavky na jejich zdraví a pohodu.²

Je důležité si uvědomit, že množírna může být i chovatelská stanice, pokud její činnost neodpovídá požadovaným standardům, a to jak z hlediska kvality péče o zvířata, tak z hlediska právního rámce. Pokud chovatelská stanice neplní stanovené podmínky, může se stát množírnou, která se zaměřuje na kvantitu chovu místo zdraví a pohody zvířat.³

¹ ČESKO. *Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.* In: Sběrka zákonů České republiky. 2020, částka 171, s. 3450–3455. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

² HUMANE SOCIETY VETERINARY MEDICAL ASSOCIATION. *Veterinary Report on Puppy Mills.* 2013. Dostupné z: http://www.hsvma.org/assets/pdfs/hsvma_veterinary_report_puppy_mills.pdf

³ VINCOUR, L. *Nesvoboda: o zneužívání zvířat lidmi.* Velká Ves: Zvířata nejíme (spolek), 2020. 166 s. ISBN 978-80-270-7844-8.

2.2 Množitel

Množitel je osoba, která se věnuje rozmnožování psů za nevyhovujících a často nezákonných podmínek. Množitelé mohou provozovat nelegální chovy, které nejsou registrovány a neodpovídají minimálním standardům pro péči o zvířata, což vede k porušování zákonů o ochraně zvířat. Tito lidé se mohou vyhýbat daňovým povinnostem a jejich činnost často probíhá nelegálně, ale mohou mít také registrovanou živnost, přestože podmínky pro chov psů jsou neadekvátní.⁴ Dle autora M. L. Geera⁵ jsou chovatelé psů rozděleni do tří skupin. První skupina zahrnuje chovatele zaměřené na psy s rodokmenem, další skupina tvoří domácí množitele psů bez rodokmenu, a třetí kategorie zahrnuje komerční množitele, kteří se soustředí na masovou produkci štěňat za účelem zisku. Tento model, ačkoli původně vznikl na americkém trhu, lze aplikovat i na Českou republiku.

Množitelství se nezaměřuje pouze na prodej psů, ale i na nekontrolované rozmnožování, kde majitelé nevládají péči o zvířata a chov probíhá bez řádné kontroly. Takové chovy mají negativní dopad na zdraví zvířat, jejich životní podmínky a celkovou genetickou kvalitu plemen.⁶

2.3 Chovatelská stanice

Chovatelská stanice je registrovaná jednotka zaměřená na chov čistokrevných psů s průkazem původu. Stanici může vlastnit fyzická osoba starší 18 let, která je plně způsobilá k právním úkonům a má trvalý pobyt v České republice. K založení chovatelské stanice je nutné podat žádost o registraci názvu stanice u Českomoravské kynologické unie, přičemž název musí být unikátní a není možné ho změnit po jeho registraci. Ke jménu každého odchovaného štěněte se přidává název chovatelské stanice, čímž je zajištěna identifikace původu a chovatelské linie.⁷

⁴ SMITH, S. *Továrna na štěňata*. Praha: Knižní klub, 2015. 83 s. ISBN 978-80-242-4857-8.

⁵ GEER, M. L. *CANINE Reproduction and Neonatology*. Jackson: Tenton NewMedia, 2014, s. 2–4. ISBN 978-1-4987-2850-8.

⁶ PUNČOCHÁŘ, P.; BOHUSLAV, L.; BRABLCOVÁ, H.; CUMMINS, D.; DOUSEK, J. et al. *Pes mezi paragrafy*. Praha: HBT, 2024. 162 s. ISBN 978-80-87109-76-2.

⁷ KLUB AMERICKÝCH STAFORDŠÍRSKÝCH TERIÉRŮ. *Jak získat chovatelskou stanici*. Klub AST [online]. Ústí nad Labem: Klub amerických stafordšírských teriérů, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.klubast.cz/jak-ziskat-chovatelskou-stanici/>

2.4 Chovatel

Chovatel psů je zodpovědný za zajištění vhodného prostředí, které splňuje biologické a fyziologické potřeby psů a zároveň zajišťuje jejich zdraví a pohodu.⁸ Hlavním cílem chovatele je odchovávat zdravá štěňata, která odpovídají plemenným standardům jak z hlediska fyzických vlastností, tak temperamentu. Pečlivě vybírá vhodné páry pro krytí, zajišťuje péči o březí feny a následně se stará o výchovu štěňat. Zkušené chovatelé provádějí genetické testy u reprodukčních psů, aby předešli přenosu genetických chorob a zajistili tak dlouhý a zdravý život svých psů. Etické jednání je pro správné chovatele důležité a proto dbají na to, aby jejich psi měli kvalitní životní podmínky.⁹ Kromě péče o psy má chovatel také administrativní povinnosti, jako je vedení krycích listů, průkazů původu a přihlášek k zápisu štěňat. Chovatelé se často účastní psích výstav, kde mohou prezentovat své psy a získávat ocenění, čímž podporují kvalitu svého chovu.¹⁰ Na výstavách je důležité, aby pes uměl správně spolupracovat se svým vystavovatelem, protože musí zvládat pohyb v kruhu, zaujmout výstavní postoj a umožnit rozhodčímu kontrolu chrupu nebo případné měření kohoutkové výšky. Pes by měl být klidný, vyrovnaný a dobře ovladatelný, nesmí projevovat agresi vůči ostatním psům, vystavovateli ani rozhodčímu. Stejně tak je nežádoucí nadměrná bázlivost, která by mohla ovlivnit celkové hodnocení psa.¹¹

Zodpovědný chov psů znamená nejen starost o štěňata, ale i o jejich budoucnost. Mnozí chovatelé se snaží zajistit, aby jejich odchovy neskončily v nevhodných rukách, a proto si udržují kontakt s novými majiteli. Někteří chovatelé dokonce do smluv uvádějí podmínku, že pokud nový majitel nebude schopen o psa pečovat, měl by se nejprve obrátit na chovatele, který mu pomůže najít nový domov. Tento přístup pomáhá předcházet nechtěným případům opuštěných či špatně umístěných psů.¹²

⁸ ČESKO. Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2020, částka 171, s. 3450–3455. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

⁹ ECANIS. *Jak poznat zdravé štěňátko aneb rozdíl mezi chovatelem a množitelem* [online]. Praha: eCanis, 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.ecanis.cz>

¹⁰ PROCHÁZKA, Z. *Chov psů*. Praha: Paseka, 2005. 234-243 s. ISBN 80-7185-768-8.

¹¹ TICHÁ, V. *Kynologická příručka pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele*. České Budějovice: Dona, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7322-140-9.

¹² PÁTKOVÁ, Vladimíra. "Průkaz původu (PP)." *Pes přítel člověka*, roč. 69, č. 4, 2024, 12-13 s.

2.5 Průkaz původu

Průkaz původu psa (PP) je oficiálním dokumentem, který potvrzuje čistokrevný původ zvířete a slouží k jeho identifikaci. Zahrnuje název a logo FCI, plemeno, pohlaví, jméno psa spolu s názvem chovatelské stanice, datum narození, označení plemenné knihy, která průkaz vydala, číslo zápisu, tetovací číslo nebo číslo mikročipu, barvu a typ srsti. Dále obsahuje údaje o chovateli, potvrzení plemenné knihy, záznamy o výstavních výsledcích, případné změny majitelů, výsledky zkoušek, vysvětlivky, poznámky a rodokmen sahající až do čtvrté generace předků.¹³ Tento dokument poskytuje cenné informace o předcích psa, včetně jejich výstavních úspěchů, zdravotních vyšetření a složených zkoušek.¹⁴ Průkaz původu je nezbytný pro uchování a sledování genetické linie plemene, což má zásadní vliv na kvalitu chovu. V České republice je vydávání průkazu původu řízeno Českomoravskou kynologickou unií, která je členem Mezinárodní kynologické federace. Tento dokument nejen potvrzuje čistokrevnost, ale slouží také pro účely chovu, účasti na výstavách a uznání v chovatelském světě. Pro majitele psa představuje průkaz původu záruku kvality a původu zvířete, což je důležité jak pro správnou péči o psa, tak i v případě potřeby jeho identifikace. Zodpovědní chovatelé hrají klíčovou roli při zajištění kvalitního chovu a výběru vhodných majitelů, aby jejich odchovy měly zajištěnou dobrou budoucnost.¹⁵

¹³ TICHÁ, V. *Kynologická příručka pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele*. České Budějovice: Dona, 2010. 86 s.

¹⁴ PURNOCH, Michaela. "Jsem chovatel, nejsem množitel." *Pes přítel člověka*, roč. 69, č. 5, 2024, 12 s.

¹⁵ KOLLER, J. *Kynologická příručka*. Praha: Naše vojsko, 2019. 27 s. ISBN 978-80- 206-1823-8

2.6 Krycí list

Krycí list je nezbytný dokument pro krytí fen a slouží jako základní podklad pro evidenci chovu. Pouze jedinci, kteří jsou tzv. „uchovněni“ a splňují všechny podmínky pro chov, mohou být využiti pro krytí. Bez krycího listu nebudou štěňata, která se narodí z tohoto krytí, zapsána do plemenné knihy a nebudou mít průkaz původu. Krycí list vystavuje osoba určená příslušným chovatelským klubem, což bývá většinou poradce chovu. Tento dokument je vydáván na základě písemné žádosti chovatele a jeho platnost je neomezená. Krycí list musí obsahovat všechny důležité údaje, jako jsou informace o psech, jejich majitelích, datum a místo krytí, podpisy majitelů a podpis osoby pověřené vystavením krycího listu. Kromě toho musí být list opatřen razítkem příslušného chovatelského klubu. I přesto, že je krycí list je nezbytným dokumentem pro krytí a začátek procesu registrace štěňat, samotný krycí list nezaručuje automatické zapsání štěňat do plemenné knihy. K tomu je třeba vyplnit přihlášku k zápisu štěňat, provést kontrolu vrhu a splnit další administrativní podmínky. Tímto způsobem je zajištěna kontrola nad kvalitou a původem chovných štěňat, což podporuje etický chov.¹⁶

2.7 Kniha krytí

Kniha krytí je oficiálním dokumentem, který slouží k evidenci krytí mezi fenou a psem. Tento dokument chovatelé pravidelně aktualizují, aby zaznamenali všechny relevantní informace o krytí, včetně údajů o psech, kteří se účastnili krytí. Kniha krytí je důležitá pro udržení správné evidence a zajištění, že chov psů probíhá v souladu s pravidly a podmínkami stanovenými chovatelskými organizacemi.¹⁷

2.8 Kniha odchovů

Kniha odchovů je chovatelský dokument, který je vydáván pro každou chovnou fenu individuálně a slouží jako oficiální záznam o jejích vrzích. Tento dokument obsahuje informace o krycím psu, počtu narozených štěňat a další důležité

¹⁶ KOREC, E. *Chov psů: příručka zodpovědného chovatele*. Praha: Ekospol, 2020. 152 s. ISBN 978-80-906605-3-3

¹⁷ KVAPIL, R., KVAPILOVÁ, R. *Průvodce psí reprodukcí*. Praha: Tok, 2007. 76 s. ISBN 978-80-86177-21-2.

údaje týkající se každého vrhu. Součástí knihy odchovů jsou také údaje o štěňatech feny.¹⁸

2.9 Přihláška k zápisu štěňat

Po porodu feny chovatel vyplní přihlášku k zápisu štěňat, kterou následně prověří poradce chovu. Ten zapíše výsledky kontroly a ověří podmínky chovu. Přihláška obsahuje údaje o obou rodičích, název chovatelské stanice, adresu chovatele a jména štěňat. Po ověření přihlášky a příloh je dokument zaslán příslušnému chovatelskému klubu, který jej následně postoupí do plemenné knihy. Na základě této přihlášky plemenná kniha provede zápis štěňat a vystaví jim průkazy původu za poplatek.¹⁹

2.10 Plemenná kniha

Plemenná kniha je oficiální registr, který slouží k evidenci psů a vystavování průkazů původu. Obsahuje informace o předcích, výsledky bonitací, výstav a dalších zkouškách chovných psů a fen. Provozují ji kynologické organizace nebo chovatelské kluby, které musí dodržovat předpisy Mezinárodní kynologické federace (FCI). Plemenné knihy vydávají průkazy původu s razítkem FCI, které jsou mezinárodně uznávané. Kromě toho vedou kartotéku všech chovných zvířat, provádějí přeregistrace, registrace dovezených zvířat a v případě potřeby vystavují duplikáty průkazů původu. Tento systém zajišťuje transparentnost chovu a přispívá k ochraně genetické kvality plemen.²⁰

2.11 FCI

Mezinárodní kynologická federace (FCI) je nejvyšší autoritou v oblasti chovu čistokrevných psů s průkazem původu. Stanovuje směrnice pro chov, dohlíží na jejich dodržování a zajišťuje, aby členské státy vzájemně uznávaly vystavené průkazy původu. Každou zemi zastupuje pouze jedna národní kynologická organizace – v České republice je to Českomoravská kynologická unie (ČMKU). FCI rozděluje plemena psů

¹⁸ KVAPIL, R., KVAPILOVÁ, R. *Průvodce psí reprodukcí*. Praha: Tok, 2007. 76 s. ISBN978-80-86177-21-2.

¹⁹ PROCHÁZKA, Z. *Chov psů*. Praha: Paseka, 2005. 274 s. ISBN 80-7185-768-8.

²⁰ PROCHÁZKA, Z. *Chov psů*. Praha: Paseka, 2005. 277 s. ISBN 80-7185-768-8.

do deseti skupin na základě jejich vzhledu, povahy a pracovního zaměření.²¹ FCI také pověřuje jednotlivé státy vypracováním standardů pro plemena, která vznikla na jejich území. FCI vydává pro každé plemeno standard, ve kterém popisuje základní charakteristické znaky plemene, vymezuje jeho nedostatky a vady a stanoví, co je považováno za nepřijatelné.²² Mezi hlavní činnosti sekretariátu FCI patří zpracování výsledků mezinárodních výstav, registrace chovatelských stanic na mezinárodní úrovni, udělování titulů šampionů v různých kategoriích a aktualizace plemenných standardů ve čtyřech pracovních jazycích FCI (angličtina, francouzština, němčina a španělština). FCI také udržuje seznamy rozhodčích s mezinárodní licencí pro udělování titulu na mezinárodních výstavách a publikuje různé mezinárodní předpisy.²³

2.12 ČMKU

Mezinárodní kynologická federace (FCI) je hlavní autoritou pro chov čistokrevných psů s průkazem původu, která stanovuje směrnice pro chov a dohlíží na jejich dodržování. Každou zemi zastupuje pouze jedna národní kynologická organizace – v České republice je to Českomoravská kynologická unie (ČMKU), která je členem FCI. ČMKU se zaměřuje na chov psů v souladu s těmito mezinárodními standardy a jejím cílem je zajistit biologickou integritu jednotlivých jedinců a zachovat specifické vlastnosti plemen.²⁴ Mezi její hlavní úkoly patří vedení plemenných knih, registrace chovatelských stanic, kontrola chovu a vystavování průkazů původu. Dále organizuje výstavy, sportovní akce, uděluje šampionáty a spolupracuje s veřejnými orgány na ochraně zvířat.²⁵

²¹ KOREC, E. *Chov psů: příručka zodpovědného chovatele*. Praha: Ekospol, 2020. 146 s. ISBN 978-80-906605-3-3

²² KRATOCHVÍLOVÁ, H. *Pes a paragraf*. Vyd. 1. Praha: Prospektrum, 1997. 10 s. ISBN 80-7175-052-2.

²³ FCI. *Main activities of the FCI Secretariat*. Online. 2025. Dostupné z: <https://www.fci.be/en/Main-activities-of-the-FCI-Secretariat-3.html>. [cit. 2025-03-24].

²⁴ KRATOCHVÍLOVÁ, H. *Pes a paragraf*. Vyd. 1. Praha: Prospektrum, 1997. 10 s. ISBN 80-7175-052-2.

²⁵ ČESKOMORAVSKÁ KYNOLOGICKÁ UNIE. *Stanovy Českomoravské kynologické unie* [online]. Praha: ČMKU, 2007 [cit. 2024-02-05]. Dostupné z: https://www.cmku.cz/data/dokumenty/10_stanovy_cmku.pdf

2.13 Legislativní rámec ochrany zvířat proti týrni

Právní rámec ochrany zvířat v České republice zahrnuje soubor právních předpisů a norem, které mají za cíl zajistit jejich ochranu, prevenci týrání a zajištění kvalitních podmínek pro jejich chov. Tento rámec je tvořen nejen národní legislativou, ale také mezinárodními úmluvami a nařízeními, které ovlivňují právní úpravy v oblasti ochrany zvířat.²⁶ v této kapitole se zaměříme na důležité právní normy a institucionální struktury, které tvoří základ pro ochranu zvířat v ČR.

2.13.1 Mezinárodní právní úprava

Ochrana zvířat není pouze věcí jednotlivých států, ale i předmětem mezinárodní spolupráce. Některé mezinárodní právní akty mají vliv i na podmínky chovu zvířat v rámci komerčních zařízení, jako jsou chovatelské stanice a množírny. Česká republika je vázána několika mezinárodními dokumenty, které se přímo či nepřímo dotýkají ochrany zvířat. Jedním z významných dokumentů je Sdělení č. 20/2000 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě, sjednaná v rámci Rady Evropy. Tato úmluva stanoví, že při přepravě zvířat mezi státy musí být dodrženy podmínky, které zvířatům zajistí dostatečný prostor, větrání, krmení a napájení.²⁷ Cílem je zabránit stresu, vyčerpání a zraněním, která mohou při přepravě vzniknout. Ačkoli se úmluva zaměřuje primárně na přepravu, její dopad se promítá i do praxe komerčních chovatelů, kteří zvířata často převážejí v rámci obchodních aktivit, například při prodeji štěňat. Dále je třeba zmínit Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat při přepravě, které rozvádí zásady uvedené v úmluvě a klade konkrétní požadavky na dopravce a chovatele. Stanovuje například maximální dobu přepravy bez přestávky, podmínky pro nakládku a vykládku, technické vybavení dopravních prostředků či povinnosti ohledně školení osob, které se zvířaty manipulují.²⁸ Toto nařízení má přímý účinek v právním řádu České republiky a jeho dodržování je kontrolováno dozorovými orgány, zejména Státní veterinární správou. Tyto mezinárodní předpisy tak doplňují vnitrostátní právní úpravu a přispívají

²⁶ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 382 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

²⁷ ČESKO. Sdělení č. 20/2000 Sb. m. s., *Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 7, s. 260–277. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

²⁸ EVROPSKÁ UNIE. *Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a s tím souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97*. In: EUR-Lex: přístup k právu Evropské unie, 2005. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu>

k jednotnému standardu zacházení se zvířaty napříč evropským prostorem. V kontextu chovatelských stanic a množíren mají význam zejména tam, kde dochází k mezinárodní přepravě zvířat, například při vývozu štěňat nebo dovozu chovných jedinců.

2.13.1 Vnitrostátní právní úprava – zákonná

Zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání ve znění pozdějších předpisů

Dle jednotlivých ustanovení zákona č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon na ochranu zvířat proti týrání**“) je stanovena právní úprava ochrany zvířat, včetně psů, a povinnosti jejich majitelů a držitelů. Ti nesou odpovědnost za zdraví a pohodu svých zvířat, což zahrnuje zajištění základních potřeb, jako je vhodná výživa, pravidelná péče a veterinární ošetření. „Zákon na ochranu zvířat“ proti týrání zakazuje jakékoli formy fyzického ubližování, týrání, zneužívání nebo jiného jednání, které by zvířatům způsobovalo bolest či utrpení.²⁹

Tento právní předpis se vztahuje i na chovatelské stanice a útulky, které musí splňovat stanovené normy a podléhají kontrolám. Porušení těchto pravidel může vést k právním postihům, včetně pokut nebo trestního stíhání. Ačkoli zákon neobsahuje konkrétní ustanovení o genetických testech u chovných zvířat, chovatelé jsou povinni zajistit zdraví svých psů a předcházet genetickým vadám, které by mohly negativně ovlivnit jejich život.³⁰

Zákon č. 166/1999 Sb. O veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů

Dle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „**veterinární zákon**“) se upravuje poskytování veterinární péče a stanovuje požadavky na provoz chovů zvířat. Obsahuje předpisy týkající se registrace zvířat a povinností chovatelů s cílem zajistit, aby chovy psů i dalších zvířat splňovaly hygienické a zdravotní normy chránící nejen zvířata, ale i veřejné zdraví. Zákon také vymezuje pravomoci dozorových orgánů zejména Státní veterinární správy, která dohlíží na dodržování stanovených pravidel. V případě jejich porušení umožňuje uložení sankcí jako jsou pokuty, nařízení k nápravě nebo zákaz

²⁹ PRCHALOVÁ, J. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde, 2009. 75 s. ISBN 978-80-7201-763-8.

³⁰ ČESKO. *Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů*. In: Sběrka zákonů České republiky. 1992, částka 96, s. 3055–3059. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

chovu při závažném porušení předpisů. Hlavním cílem „veterinárního zákona“ je zajistit odpovídající podmínky chovu zvířat v souladu s etickými a zdravotními standardy a předcházet šíření nemocí, jež by mohly ohrozit jak zvířata, tak jejich majitele a širší společnost.³¹

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“) obsahuje ustanovení, která se vztahují na ochranu zvířat před týráním a jinými formami krutého zacházení. Tato právní úprava umožňuje postihovat pachatele, kteří se dopustí činů vedoucích k utrpení zvířat, a stanovuje odpovídající trestní sankce. Podle § 302 je kruté zacházení se zvířaty považováno za trestný čin, přičemž může být potrestáno odnětím svobody, zákazem činnosti nebo jinými sankcemi. Tento paragraf zahrnuje úmyslné fyzické týrání zvířete, způsobování bolesti či utrpení, ale také dlouhodobé zanedbávání péče vedoucí k ohrožení zdraví či života zvířete. Kromě trestů odnětí svobody či zákazu činnosti může soud rozhodnout i o propadnutí věcí, které pachatel použil k trestné činnosti nebo které byly s činem bezprostředně spojeny. Nejde však o obecné zabavení majetku pachatele, ale o opatření zaměřené přímo na věci související s trestnou činností. § 302a „trestního zákoníku“ se zaměřuje na zvláště surové zacházení se zvířaty, kam spadá i jejich dlouhodobé držení v podmínkách, které ohrožují jejich zdraví či život. Tento paragraf se tak vztahuje i na případy komerčních chovů, v nichž dochází k závažnému týrání zvířat, typicky množírny. Pokud je prokázáno, že chovatel vědomě drží zvířata v nevyhovujících podmínkách, může čelit trestnímu postihu odpovídajícímu závažnosti takového jednání. Na rozdíl od výše uvedených ustanovení § 303 řeší neoprávněné usmrcení zvířete, nikoliv zanedbání péče. Tento paragraf postihuje případy, kdy je zvíře usmrceno bez legitimního důvodu, například pro zábavu nebo jiným nepřijatelným způsobem.³²

„Trestní zákoník“ tak vytváří pevný právní rámec pro postihování případů týrání zvířat a poskytuje nástroje k ochraně jejich pohody a života. Umožňuje postihovat nejen jednotlivce, kteří se dopouštějí přímého násilí na zvířatech, ale také chovatele provozující nevhodné chovy vedoucí k jejich dlouhodobému strádání.

³¹ ČESKO. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1999, částka 88, s. 2725–2731. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

³² ČESKO. *Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2009, částka 57, s. 1815–1920. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

2.13.2 Vnitrostátní právní úprava – podzákoná

Vyhláška č. 384/2021 Sb. O ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování

Dle vyhlášky č. 384/2021 Sb., o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování (dále jen „**vyhláška o ochraně psů a koček**“) se stanovuje minimální podmínky pro chov psů a koček za účelem rozmnožování s cílem zajistit jejich pohodu a ochranu před nevhodnými chovatelskými praktikami. „Vyhláška o ochraně psů a koček“ ukládá chovatelům povinnost zajistit zvířatům dostatek prostoru odpovídající jejich velikosti a potřebám. Prostory určené k chovu musí být dostatečně prosvětlené přirozeným denním světlem, umožňovat volný pohyb zvířat a obsahovat vhodné místo k ležení. Důraz je kladen také na zajištění odpovídajícího větrání a hygienických podmínek, které mají minimalizovat riziko přenosu nemocí a stresu u chovaných jedinců. Podle této vyhlášky jsou za zvířata určená k rozmnožování považovány nejen březí a kojící feny, ale i všechny psy a feny chované s cílem reprodukce. „Vyhláška o ochraně psů a koček“ se nevztahuje na chovatele, kteří mají méně než tři feny a jejich chov není provozován za účelem rozmnožování – tito chovatelé jsou osvobozeni od některých administrativních povinností, jako je registrace a vedení chovných záznamů. Nicméně základní požadavky na péči a životní podmínky zvířat platí i pro ně. Avšak nevztahuje se na útulky ani veterinární kliniky poskytující hospitalizační péči, jelikož její ustanovení nejsou zaměřena na chovy provozované za účelem reprodukce. Cílem je především regulace komerčních chovů a prevence nevhodných podmínek, které by mohly vést k týrání nebo zdravotním komplikacím zvířat.³³

2.14 Historický vývoj regulace chovu psů

Historie regulace psů se začíná formovat s procesem domestikace, který započal přibližně před 10 tisíci lety. Psi byli prvním zvířetem, které člověk domestikoval, a to především k lovu, ochraně a později také jako společníky. S postupem času se vztah mezi lidmi a psy vyvinul a začal zahrnovat i právní regulace. V mnoha starověkých kulturách, jako byly Egypt a Mezopotámie, byly psi považováni za posvátné bytosti

³³ ČESKO. *Vyhláška č. 384/2021 Sb., o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování*. In: Sběrka zákonů České republiky. 2021, částka 170, s. 4938. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

a měly zvláštní ochranu. V těchto obdobích se začaly objevovat první právní normy týkající se chovu psů, jako byly zákazy jejich týrání a pravidla pro jejich využívání.³⁴

V českých zemích má ochrana zvířat, konkrétně psů také dlouhou a bohatou tradici, která sahá až do období rakouského práva. První právní normy zaměřené na prevenci týrání zvířat vycházely právě z tohoto právního rámce a soustředily se především na ochranu hospodářských zvířat, která byla v té době považována za nezbytnou součást zemědělské výroby.

Po vzniku Československa byla tato právní úprava převzata a dále se rozvíjela v souladu s novými politickými a ekonomickými podmínkami. Po první polovině 20. století, kdy se kladl důraz na užitkovost zvířat, se jejich využívání v intenzivním zemědělství stalo běžnou praxí, což mělo vliv na podmínky, v jakých byla chována. Po roce 1989, s přechodem k tržní ekonomice, začala legislativa reagovat na rostoucí povědomí o potřebě ochrany zvířat i v oblasti zájmového chovu.

Tento přístup přivedl k přijetí zákona na ochranu zvířat proti týrání, který stanovil základní pravidla pro jejich ochranu, včetně regulace podmínek chovu. V průběhu let byly přijímány různé novelizace, které reagovaly na nové vědecké poznatky a vyžadovaly i přizpůsobení právního rámce požadavkům Evropské unie. Tento vývoj vedl ke zpřísnění právních předpisů, které dnes nejen zajišťují prevenci týrání, ale rovněž zahrnují přísný dohled nad chovy a postihy za porušování stanovených předpisů.³⁵

³⁴ MÜLLEROVÁ, H.; STEJSKAL, V. *Ochrana zvířat v právu*. Praha: Academia, 2013. 25-28 s. ISBN 978-80-200-2317-9

³⁵ PUNČOCHÁŘ, P.; BOHUSLAV, L.; BRABLCOVÁ, H.; CUMMINS, D.; DOUSEK, J. et al. *Pes mezi paragrafy*. Praha: HBT, 2024. 16-22 s. ISBN 978-80-87109-76-2.

3 Specifikace operačního prostoru dotčených orgány ochrany zvířat

Operační prostor orgánů ochrany zvířat zahrnuje právní, územní a věcnou působnost, v jejichž rámci tyto orgány vykonávají dohled nad dodržováním předpisů na ochranu zvířat. Ústředním orgánem státní správy v této oblasti je Ministerstvo zemědělství. Důležitou roli při výkonu státního dozoru hraje Státní veterinární správa, a to prostřednictvím svých krajských veterinárních správ, které provádějí kontroly chovatelských zařízení, včetně chovatelských stanic a množíren, a dohlíží na dodržování zákonných povinností.

Na ochraně zvířat se podílejí rovněž krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které v rámci přenesené působnosti rozhodují o přestupcích, ukládají pokuty a spolupracují na řešení případů týrání zvířat. Územní rozdělení působnosti těchto orgánů odpovídá správnímu členění České republiky, zatímco věcná působnost se liší podle kompetencí jednotlivých institucí.³⁶

Pro efektivní ochranu zvířat je nezbytná koordinace mezi těmito orgány. Každý orgán má specifickou oblast odpovědnosti, která může zahrnovat prevenci týrání zvířat, kontrolu registrace, nebo zajištění odpovídajících životních podmínek pro chov zvířat. Tato spolupráce a propojení mezi orgány jsou zásadní pro komplexní ochranu zvířat na celém území České republiky.

Pravomoci orgánů ochrany zvířat zahrnují nejen legislativní a kontrolní pravomoci, ale i schopnost provádět správní řízení. V případě porušení předpisů mohou tyto orgány přijímat opatření, jako jsou pokuty, zákaz činnosti, nařízení úpravy podmínek pro chovatele nebo opatření vedoucí k zajištění lepších podmínek pro zvířata. V krajních případech mohou orgány ochrany zvířat rozhodnout o odebrání zvířat z nevhodných podmínek.³⁷

³⁶ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva z úředních kontrol ČR za rok 2015* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2016 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://mze.gov.cz/public/web/file/473665/VZ_2015.pdf

³⁷ KŘEČEK, JUDr. Stanislav; HROMÍŘOVÁ, Mgr. Anežka; KAŠPÁRKOVÁ, Mgr. Hana et al. *Ochrana zvířat* [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf

4 Role veřejné správy v rámci faktické ochrany zvířat proti týrání

4.1 Kompetence veřejné správy v ochraně zvířat

Veřejná správa v oblasti ochrany zvířat je rozdělena mezi státní orgány a místní orgány. Každá úroveň správy má specifické kompetence a odpovědnosti, které jsou vymezeny právními předpisy, přičemž v některých oblastech se vzájemně doplňují. Státní správu v oblasti ochrany psů vykonává především Ministerstvo zemědělství, které je hlavním orgánem zodpovědným za kontrolu a regulaci veterinární péče. Ministerstvo stanoví hlavní směry rozvoje a úkoly veterinární péče a kontroluje jejich plnění. Kromě toho vykonává rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím nižších orgánů a dohlíží na plnění zákonných povinností v oblasti ochrany zvířat, včetně regulace chovatelských stanic a dohledu nad nelegálním množením.

Ústřední veterinární správa (ÚVS) je orgánem státní správy, který vykonává dohled a řídí kontrolu nad dodržováním právních předpisů v oblasti veterinární péče a ochrany zvířat. Dalším důležitým článkem v systému státní správy zaměřeném na ochranu zvířat jsou Krajské veterinární správy, které spadají pod ÚVS. V rámci své působnosti provádějí inspekce nejen v registrovaných chovatelských stanicích, ale zaměřují se i na odhalování nelegálních množíren. Při podezření na nevyhovující podmínky nebo týrání zvířat mohou nařídit okamžitá opatření, včetně odebrání psů nebo zákazu chovu. Ve spolupráci s policií a dalšími orgány mohou rovněž podávat trestní oznámení na chovatele porušující právní předpisy. Ochrana psů na místní úrovni spadá pod odpovědnost obecních úřadů, které vykonávají přenesenou působnost v oblasti ochrany zvířat. Obce s rozšířenou působností hrají důležitou roli při posuzování přestupků v oblasti chovu psů. V případech množíren často řeší podněty občanů, kteří nahlásí podezření na nelegální chov, a mohou iniciovat správní řízení ve spolupráci s krajskou veterinární správou. Pokud je prokázáno porušení zákona, mohou uložit sankce včetně zákazu chovu či propadnutí zvířat do náhradní péče. Veřejná správa dohlíží na dodržování podmínek v chovatelských stanicích, ale také se aktivně podílí na boji proti množírám.³⁸

³⁸ SKŘIVÁNKOVÁ, M. *Veterinární zákon*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. xiv, 230-250 s. ISBN 978-80-7598-398-5.

4.2 Orgány dohlížející na ochranu psů

Orgány dohlížející na ochranu psů zajišťují dodržování právních předpisů, které se týkají ochrany zvířat, zejména v oblasti chovu psů. V České republice jsou za tuto kontrolu zodpovědné jak orgány na státní úrovni, tak i na úrovni místní správy.

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je orgánem státní správy odpovědný za legislativu a politiku v oblasti ochrany zvířat v České republice. Mezi jeho hlavní úkoly patří tvorba právních předpisů, které se zaměřují na zajištění blahobytu zvířat, včetně psů. Ministerstvo spolupracuje s dalšími institucemi jako je Státní veterinární správa a nevládními organizacemi na vytváření a implementaci efektivních opatření pro ochranu zvířat. Ministerstvo má zásadní roli při prosazování zákonů týkajících se ochrany zvířat, například Zákon o ochraně zvířat proti týrání (zákon č. 246/1992 Sb.). Tento zákon reguluje podmínky chovu zvířat, včetně psů, a stanoví povinnosti pro chovatele a provozovatele chovatelských stanic.³⁹

Ministerstvo také odpovídá za realizaci strategických plánů zaměřených na prevenci týrání zvířat a zlepšení jejich životních podmínek, včetně iniciativ na podporu osvěty mezi chovateli. Podílí se také na tvorbě národních i mezinárodních standardů, které mají za cíl zlepšit podmínky pro chov psů a zamezit nelegálním aktivitám, jako je nezákonný chov psů v množárnách. Tímto způsobem se zajišťuje, že česká legislativa a její realizace v praxi odpovídají moderním standardům ochrany zvířat a zajišťují, aby chov psů probíhal v souladu s etickými a právními normami.⁴⁰

Státní veterinární správa

Státní veterinární správa je hlavním orgánem na dodržování veterinárních předpisů a ochrany zdraví psů v České republice. Její činnost vychází ze zákona č. 166/1999 Sb., veterinárního zákona. Mezi její klíčové úkoly patří kontrola chovatelů a množíren, dohled nad dodržováním hygienických a welfare standardů a řešení případů týrání psů. SVS provádí inspekce chovatelských zařízení, monitoruje nelegální chovy

³⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Systém ochrany zvířat v ČR*. Ministerstvo zemědělství [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: mze.gov.cz/public/portal/mze/ochrana-zvirat/system-ochrany-zvirat-v-cr

⁴⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Ochrana zvířat* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.mze.cz>

a spolupracuje s dalšími orgány při odhalování nedostatků v regulaci. V případě zjištěných porušení má pravomoc ukládat sankce a nařizovat nápravná opatření. Důležitou součástí její činnosti je také prevence šíření onemocnění mezi psy a osvěta.

Státní veterinární správa se skládá ze tří úrovní:

- Ústřední veterinární správa – řídí činnost celé SVS a koordinuje opatření na celostátní úrovni.
- Krajské veterinární správy – vykonávají kontrolní činnost v jednotlivých krajích a dohlíží na dodržování veterinárních předpisů v rámci svého regionu.
- Městská veterinární správa v Praze – plní obdobnou funkci jako krajské veterinární správy, ale působí pouze na území hlavního města.⁴¹

Ústřední veterinární správa je nejvyšší složkou Státní veterinární správy a zajišťuje centrální řízení a koordinaci veterinárních opatření v České republice. Její činnost je zakotvena v zákoně č. 166/1999 Sb., veterinárním zákoně, a souvisejících právních předpisech.⁴²

Mezi hlavní kompetence ÚVS v oblasti regulace chovatelských stanic a množíren patří tvorba veterinární legislativy, kdy se podílí na přípravě právních předpisů a metodických pokynů týkajících se podmínek chovu psů a regulace chovatelských zařízení. Dále se zaměřuje na koordinaci a metodické řízení kontrol, kdy nastavuje standardy a postupy pro krajské veterinární správy při kontrolách chovatelských stanic a množíren psů. V rámci monitoringu a analýzy rizik sleduje vývoj situace v oblasti welfare zvířat, vyhodnocuje rizika a navrhuje opatření k jejich minimalizaci. Spolupracuje také s dalšími orgány a organizacemi, včetně nevládních organizací, ministerstev a mezinárodních institucí, s cílem zlepšit podmínky chovu psů a eliminovat nelegální množírny.⁴³

⁴¹ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Organizační struktura*. Státní veterinární správa [online]. Praha: Státní veterinární správa ČR, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/statni-veterinari-sprava/organizacni-struktura/>

⁴² SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 269. ISBN 978-80-7598-564-4

⁴³ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Státní veterinární správa* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2024 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz>

ÚVS sama neprovádí kontroly chovatelských zařízení, ale metodicky řídí a koordinuje činnost městské veterinární správy v Praze a krajských veterinárních správ, které tyto kontroly vykonávají. Inspekce zahrnují pravidelné i namátkové kontroly zaměřené na ověřování podmínek chovu, hygienických standardů a zdravotního stavu psů. Krajské veterinární správy rovněž prověřují podněty od veřejnosti týkající se podezření na nelegální chovy a špatné zacházení se psy.

Součástí kontrol je také odběr vzorků a laboratorní analýzy, které slouží k testování psů na přítomnost infekčních onemocnění a ke kontrole kvality podávaného krmiva. V případě zjištění porušení předpisů mohou krajské veterinární správy nařídit nápravná opatření, udělit pokuty nebo zajistit odebrání zvířat z nevhodných podmínek. ÚVS dohlíží na jednotnost a efektivitu těchto opatření na celostátní úrovni a přispívá k ochraně zdraví a pohody psů v ČR.⁴⁴

Obecní úřady a městské úřady

Obce a města s rozšířenou působností mají na starosti širokou škálu úkolů, které se týkají přímé ochrany zvířat, prevence týrání a zajištění správného zacházení se zvířaty v chovech a jiných zařízeních. Mezi hlavní povinnosti obcí a měst patří rozhodování o opatřeních zaměřených na ochranu psů v případech týrání. Pokud dojde k podezření na týrání nebo zanedbání péče o psa, mohou obce rozhodnout o umístění psa do náhradní péče, případně nařídit pozastavení činnosti chovatelů, kteří porušují právní předpisy. Důležitou součástí jejich činnosti je i projednávání přestupků na úseku ochrany zvířat a správních deliktů, kdy se posuzuje chování majitelů a jejich odpovědnost za zajištění náležité péče o psy.⁴⁵

Obce s rozšířenou působností také vykonávají pravidelné kontroly v chovatelských či množírenských zařízeních, kde jsou psi drženi. Zaměstnanci obce mají zákonnou pravomoc vstupovat do těchto prostorů, provádět inspekce a kontrolovat, zda jsou dodržovány podmínky stanovené právními předpisy na ochranu zvířat. K tomu patří například kontrola hygienických podmínek, vhodnosti životního prostředí a dalších aspektů, které přímo ovlivňují zdraví a pohodu zvířat. Při těchto kontrolách mají

⁴⁴ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Státní veterinární správa* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2024 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz>

⁴⁵ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Jak postupovat v případech týrání zvířat: Informace pro obce s rozšířenou působností* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2019 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/wp-content/files/zvirata/Prirucka-ORP-2019.pdf>

úředníci právo požadovat potřebné doklady, informace a pořizovat obrazovou dokumentaci.⁴⁶

Obecní úřady jsou rovněž povinny spolupracovat s dalšími orgány, jako je státní veterinární správa nebo Policie ČR. Tato spolupráce je nezbytná pro efektivní řešení případů týrání, nelegálního obchodování se psy nebo jiných závažných porušení předpisů. Místní úřady se podílejí na vyšetřování těchto případů, zajišťování důkazů a případně i vynucování právních kroků, které mají chránit zvířata před dalším týráním. Úkolem obcí a měst s rozšířenou působností je tedy dozor nad dodržováním právních předpisů a prevence týrání ve spolupráci s ostatními orgány veřejné správy.⁴⁷

Obce a města, která nemají rozšířenou působnost, mají také určité povinnosti v oblasti ochrany zvířat, ale jejich pravomoci jsou omezené na základní úkoly, které jim přidělují vyšší orgány veřejné správy. Pokud v obci bez rozšířené působnosti dojde k podezření na týrání nebo zanedbání péče o psa, obvykle předají případ obci s rozšířenou působností nebo jiným příslušným orgánům, jako je státní veterinární správa. Města a obce bez rozšířené působnosti mohou vykonávat některé základní kontroly, například kontrolu podmínek v útulcích nebo zajištění základní péče o opuštěná či zanedbaná zvířata. Na rozhodování a provádění opatření, jako je umístění psa do náhradní péče, však nemají pravomoci.

Důležitým úkolem těchto obcí je projednávání porušení obecně závazných vyhlášek, které byly vydány na základě zákona o ochraně zvířat. V případě, že dojde k porušení těchto vyhlášek, mají obce pravomoc ukládat pokuty za taková porušení, čímž přispívají k zajištění ochrany zvířat na místní úrovni.⁴⁸

Policie ČR

Policie České republiky se podílí na řešení případů týrání zvířat, vyšetřování trestné činnosti související s ochranou psů a zabraňování nelegálních chovů a množíren. Má pravomoc zasahovat při podezření na týrání, přijímat oznámení od občanů

⁴⁶ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Jak postupovat v případech týrání zvířat: Informace pro obce s rozšířenou působností* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2019 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/wp-content/files/zvirata/Prirucka-ORP-2019.pdf>

⁴⁷ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Způsob oznámení o týrání zvířat* [online]. Praha: Státní veterinární správa, [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/zpusob-oznameni-o-tyrani-zvirat/>

⁴⁸ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Co dělat v případě zjištění strádajících zvířat* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2017 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/ochrana-zvirat/zivotni-situace/stradajici-zvirata>

a provádět šetření na místě.⁴⁹ v případech závažného porušení zákona, kdy dochází k týrání se zvláštní krutostí nebo při organizovaném nelegálním obchodování se psy, Policie ČR postupuje v rámci trestního řízení ve spolupráci s dalšími orgány jako je Státní veterinární správa a obecní úřady s rozšířenou působností.

Pokud dojde k podezření na přestupek, který se týká týrání zvířat nebo nelegálních chovů, policie může předat věc správnímu orgánu k dalšímu řízení. Při podezření na trestný čin týrání zvířat shromažďuje důkazy, vyslýchá svědky a může rozhodnout o odebrání týraného psa. V případě přestupků, které nejsou závažného charakteru, je řešení často v rámci správního řízení a může vést k pokutám nebo jiným správním opatřením. Policie se také podílí na kontrolách nelegálních množíren, kde asistuje veterinárním inspektorům při vstupu do objektů a zajišťuje důkazy.

Důležitým aspektem práce policie je prevence a osvěta. Prostřednictvím kampaní upozorňuje veřejnost na problematiku týrání zvířat a podporuje občany v ohlašování podezřelých případů. Policie také spolupracuje s neziskovými organizacemi a orgány státní správy při zajištění ochrany zvířat a zlepšení podmínek jejich chovu.⁵⁰

Neziskové organizace

Neziskové organizace v České republice se angažují v boji proti nelegálním množírnám a zajištění lepších podmínek pro psy. Je důležité poznamenat, že neziskové organizace v oblasti ochrany zvířat nemají stejné pravomoci jako Policie ČR nebo Krajská veterinární správa. Jejich role spočívá především v osvětě, podpoře a spolupráci s příslušnými orgány. V případě potřeby mohou nabídnout dočasný azyl pro odebraná zvířata a pomáhat koordinovat jejich umístění.⁵¹

Organizace jako Hlas zvířat se zaměřují na právní zastupování zvířat v případech týrání či zanedbání péče, provádění vyšetřování a shromažďování důkazů, a v navrhování změn legislativy na ochranu zvířat na národní i evropské úrovni. Dále se angažují v kampaních zaměřených na ochranu zvířat, komunikaci s médii a informování

⁴⁹ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Policie bude mít větší pravomoci, jak zabránit týrání zvířat* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2008 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.svscr.cz/policie_bude_mit_vetsi_pravomoci_jak/?utm_source

⁵⁰ VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. *Ochrana zvířat: sborník stanovisek veřejného ochránce práv* [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf

⁵¹ HANDIPET RESCUE. *Co dělat, když odhalíte množírnu* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.handipet.org/aktuality/co-delat-kdyz-odhalite-mnozirnru/>

veřejnosti prostřednictvím sociálních sítí. Jejich činnost zahrnuje i odhalování nelegálních množíren a spolupráci s veřejností, která je informuje o podezřelých chovatelských zařízeních, přičemž tyto informace následně předávají příslušným orgánům k prošetření.⁵²

ANIMAL EYE, z.s. poskytuje bezplatné právní poradenství v oblasti ochrany zvířat. Pomáhá občanům při podávání podnětů na podezřelé chovy a nabízí podporu při řešení případů týrání zvířat. Jejich činnost zahrnuje také monitoring inzerce a osvětu.⁵³

Neziskové organizace v České republice významně přispívají k ochraně psů prostřednictvím osvětových kampaní a vzdělávacích programů, které zvyšují povědomí o problematice nelegálních množíren a týrání zvířat. Jejich cílem je informovat potenciální majitele o rizicích spojených s nákupem zvířat z neproověřených zdrojů a podporovat odpovědné chování. Ve spolupráci s institucemi státní správy, jako je Státní veterinární správa ČR, tyto organizace efektivně prosazují legislativu na ochranu zvířat a podílejí se na řešení případů týrání. Tato spolupráce zahrnuje sdílení informací, koordinaci akcí a podporu při vyšetřování. Díky těmto aktivitám neziskové organizace významně přispívají k ochraně psů v České republice, zvyšují povědomí veřejnosti o problematice nelegálních množíren a podporují zlepšování legislativy v této oblasti.⁵⁴

4.3 Řízení a postupy při odhalování a řešení množíren psů

V případě podezření na týrání zvířat včetně provozování množíren či neetického zacházení v chovatelských stanicích, je prvním krokem oznámení tohoto podezření příslušným orgánům. Oznámení lze podat písemně nebo ústně na obecní úřad, krajskou veterinární správu nebo policii ČR. Při podání oznámení je vhodné poskytnout co nejvíce informací, jako je přesná adresa, popis zvířat, popis podezřelého chování a případné důkazy, které mohou napomoci při dalším šetření. Čím podrobnější a konkrétnější jsou informace, tím rychleji může být zahájeno šetření a přijata potřebná opatření. Po obdržení oznámení provádí příslušný orgán šetření. Během tohoto šetření má orgán právo vstoupit do prostoru, kde jsou zvířata chována a vyžadovat potřebné doklady, jako jsou registrační údaje o chovu nebo doklady o zdravotním stavu zvířat.

⁵² HLAS ZVÍŘAT. *Hlas zvířat* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.hlaszvirat.cz>

⁵³ ANIMAL EYE, z.s. ANIMAL EYE, z.s. [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.animaleye.cz>

⁵⁴ NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT. *Spolupráce a networking* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.ochranazvirat.cz/o-nas/nase-cinnost/spoluprace-a-networking/>

Tento krok je důležitý pro ověření, zda skutečně dochází k porušování právních předpisů týkajících se ochrany zvířat.

V případě zjištění porušení zákona mohou být přijata různá opatření. Nejčastějšími kroky jsou odebrání zvířat, nařízení náhradní péče a případné uložení pokuty nebo jiných sankcí chovateli. Příslušné orgány mohou také nařídít dočasné umístění zvířat do útulků nebo záchranných stanic, které zajišťují jejich péči a ochranu až do doby, než budou nalezeny vhodné podmínky pro jejich umístění. V případě vážného porušení předpisů, jako je týrání zvířat, mohou být zahájena trestní řízení, která mohou vést k trestní odpovědnosti osoby, která se na týrání podílela, včetně uložení trestu včetně odnětí svobody.

Při vyšetřování těchto případů je důležité dokumentovat všechny důkazy, například fotografie, videonahrávky a svědecké výpovědi, které podpoří vyšetřování a urychlí rozhodování příslušných orgánů. Během tohoto procesu probíhá také intenzivní spolupráce mezi obecními úřady, krajskými veterinárními správami, policií a neziskovými organizacemi, které mohou poskytnout odbornou pomoc a materiální podporu, jako jsou dočasná péče o odebraná zvířata.⁵⁵ V rámci prevencí a osvěty jsou pravidelně prováděny kontroly chovatelských zařízení a poskytovány informace pro chovatele, jak správně pečovat o zvířata, aby se předešlo vzniku množíren a týrání zvířat. Kontroly mohou být prováděny jak pravidelně, tak namátkově, a to nejen na základě podnětů od veřejnosti, ale i jako součást preventivní činnosti k odhalování nelegálních chovů a neetických praktik v oblasti chovu psů.⁵⁶

⁵⁵ KLUB OCHRÁNCŮ ZVÍŘAT. *Jak zasáhnout proti týrání zvířat?* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <http://www.kozmokra.cz/postup-pri-podezreni-na-tyrani-zvirat-115>

⁵⁶ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Státní veterinární správa* [online]. [n.d.]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz>

5 Problémy v regulaci chovatelských stanic a množíren

Problematika nelegálních množíren a jejich regulace v České republice je složitá a stále se vyvíjející téma. I přes přijetí určitých legislativních opatření zůstávají v oblasti regulace chovu psů a jejich ochrany významné nedostatky, které brání účinné ochraně zvířat a prevenci týrání. V následujících podkapitolách se budeme podrobně věnovat problémům v regulaci chovatelských stanic a množíren.

5.1 Nedostatky v legislativě

Nízké sankce za porušování předpisů

Nízké pokuty za nelegální chov a týrání zvířat často neodrazují chovatele od neetických praktik, protože jsou finančně únosné a nevedou k potřebné změně chování. Navíc je proces udělování sankcí zdlouhavý a administrativně náročný, což oslabuje jejich účinnost. Pokud sankce neodpovídají závažnosti porušení, nepřináší to žádný skutečný efekt. Pro efektivní regulaci je nezbytné zvýšit výši pokut a zajistit jejich důsledné vymáhání, aby chovatelé začali dodržovat pravidla a podmínky pro zvířata se zlepšily.⁵⁷

Nejednoznačnost právních předpisů

Některé právní normy týkající se chovu psů trpí nejednoznačností, což umožňuje jejich různé interpretace a aplikace. Tato nejasnost v předpisech často vede k tomu, že chovatelé mohou využívat nejednoznačně formulovaných pravidel k jejich obcházení, což ztěžuje efektivní vymáhání. Nedostatečně definované pojmy, jako například „odpovědný chov“ nebo minimální požadavky na životní podmínky zvířat, komplikují kontroly ze strany úřadů. Tento problém s interpretací a aplikací zákonů oslabuje účinnost legislativy a zpomaluje dosažení jejího hlavního cíle, jímž je ochrana zvířat a zajištění odpovědného a etického chovu.

⁵⁷ KAC. *Sankce za neočipovaného psa vzrostla na 50 tisíc korun* [online]. Praha: Česká televize, 2020 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/sankce-za-neocipovaneho-psa-vzrostla-na-50-tisic-korun-54378>

Povinné čipování a centrální evidence psů

Velkým problémem české legislativy v oblasti chovu psů je absence jednotné celostátní evidence psů. Bez ní je obtížné postihovat množitele/chovatele a osoby týrající zvířata, protože bez jasné identifikace psa a jeho majitele je složité prokázat porušení zákona. Novela „veterinárního zákona“ z roku 2017 (zákon č. 302/2017 Sb.) zavedla povinné označování psů elektronickým čipem, a to v souvislosti s očkováním proti vzteklině. Štěňata musí být očipována nejpozději do tří měsíců věku. Číslo mikročipu musí být uvedeno v očkovacím průkazu, jinak je očkování proti vzteklině neplatné. Problém však spočívá v tom, že i přes povinné čipování neexistuje zákonná povinnost údaje o psovi a jeho majiteli zaregistrovat do centrální evidence. To znamená, že pes sice může být označen čipem, ale pokud není zapsán v žádné databázi, jeho majitele nelze dohledat. Tato mezera v legislativě zásadně omezuje účinnost opatření proti množírám a týrání zvířat.⁵⁸

5.2 Černý trh se psy

Nelegální obchod se štěňaty představuje v Evropě stále rostoucí problém a patří mezi nejziskovější ilegální činnosti, hned po obchodování se zbraněmi a drogami. V České republice byl chov psů v minulosti prakticky neomezený, což umožnilo množírám fungovat bez větších překážek. I přes přijetí přísnějších zákonů, jejichž cílem bylo lépe chránit zvířata a omezit nelegální chovy, tento problém přetrvává, zejména v souvislosti s online prodejem štěňat. Internet poskytuje prostor pro obchodování se zvířaty, kde je velmi obtížné sledovat původ štěňat a podmínky jejich chovu. Tento způsob prodeje často obchází zákony a výrazně komplikuje jejich účinné vymáhání.⁵⁹

Nelegální prodej štěňat je obvykle spojen s mnoha negativními důsledky, jako je špatná zdravotní péče o zvířata, špatné životní podmínky a častý výskyt genetických onemocnění u psů. Také se vyskytují případy, kdy jsou zvířata k prodeji prodávána bez potřebné dokumentace, což ztěžuje kontrolu a odpovědnost za jejich zdraví. Nelegální chovy jsou také místem, kde se často zneužívají zvířata k čistě komerčním účelům bez

⁵⁸ PUNČOCHÁŘ, P.; BOHUSLAV, L.; BRABLCOVÁ, H.; CUMMINS, D.; DOUSEK, J. et al. *Pes mezi paragrafy*. Praha: HBT, 2024. 191-194 s. ISBN 978-80-87109-76-2.

⁵⁹ KROC, Vladimír. *Ilegální obchod se štěňaty a koťaty velmi vynáší. Lukrativnější jsou už jen drogy a zbraně, vysvětluje Rennerová z Animal Eye* [online]. Praha: Český rozhlas, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/illegalni-obchod-se-stenaty-a-kotaty-velmi-vynasi-lukrativnejsi-jsou-uz-jen-drogy-8918586>

ohledu na jejich blahobyť. Pro efektivní boj proti nelegálnímu obchodu se psy je klíčové nejen posílit legislativu a zlepšit mezinárodní spolupráci, ale také zvýšit povědomí veřejnosti o tomto problému. Lidé by měli být lépe informováni o tom, jak poznat seriózního chovatele a měli by věnovat větší pozornost původu štěňat, která si pořizují.⁶⁰

5.3 Nízká informovanost veřejnosti o chovu psů

Nedostatečné povědomí veřejnosti o správném chovu psů výrazně přispívá k šíření nelegálních množíren. Lidé si často neuvědomují, v jakých podmínkách mohou být štěňata odchována a zaměřují se spíše na cenu nebo dostupnost než na původ a zdraví zvířete. Mnozí kupující nevědí, že štěňata z pochybných chovů mohou trpět zdravotními problémy, špatnou socializací a nevhodnými genetickými predispozicemi. Tento nedostatek informací umožňuje množitelům nadále působit a profitovat z neetického chovu. Je proto nezbytné posilovat osvětu a veřejnost aktivně informovat o tom, jak správně vybírat psa a proč je důležité podporovat pouze zodpovědné chovatele. Prostřednictvím kampaní, vzdělávání a aktivit zaměřených na zvýšení povědomí lze snížit poptávku po psech z nelegálních zdrojů a tím omezit činnost množíren.

⁶⁰ Nemnož doma. *Proč nemnožit?* [online]. [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://nemnozdoma.cz/?page_id=30

6 Návrh na řešení problematiky množíren

Množírny psů představují vážný problém, který negativně ovlivňuje nejen zdraví a životní podmínky zvířat, ale i důvěru veřejnosti v chovatelské prostředí. I přes dostupnost informací si stále mnoho lidí pořizuje psy z těchto nelegálních zdrojů – ať už z nevědomosti nebo kvůli nižší ceně. Tato zdánlivá úspora se však často ukáže jako klamná, jelikož štěňata z množíren mívají vážné zdravotní a psychické problémy, což vede k vysokým nákladům na veterinární péči. Návrhům pro zlepšení situace se budou věnovat následující podkapitoly.

6.1 Zlepšení právní úpravy a kontrolních mechanismů

Pro efektivní boj proti množírnam je nezbytné zpřísnit stávající legislativu a zároveň zajistit její důsledné vymáhání. Právní předpisy by měly jasně definovat podmínky chovu psů, včetně minimálních standardů pro jejich životní pohodu a zdraví. Důležité je také zavést přísnější tresty za nelegální chov a týrání zvířat, aby sankce měly skutečně odrazující účinek. Ověřené a důvěryhodné chovatelské stanice, které splňují přísné podmínky chovu, by měly být více propagovány jako vzor odpovědného a etického chovu, čímž by se podpořil zájem veřejnosti o psy z legálních a kvalitních zdrojů.

6.2 Posílení pravomocí kontrolních orgánů

Pro dosažení účinnějšího odhalování a postihování nelegálních množíren je nezbytné posílit činnost kontrolních orgánů, jako je Státní veterinární správa a další dozorové instituce. Ačkoliv tyto orgány již mají pravomoc provádět kontroly chovů, v praxi narazí na problémy jako je nedostatečný počet kontrolorů, omezené kapacity nebo zdoluhavý proces dokazování. Dalším důležitým krokem je zlepšení spolupráce mezi SVS, obcemi a policií, která je již v současnosti na základě právních předpisů nastavena, ale často není dostatečně rychlá a efektivní. Je třeba zlepšit koordinaci mezi těmito institucemi a urychlit výměnu informací, aby bylo možné okamžitě reagovat na podezření z nelegálního chovu. Zrychlení procesu zabavování zvířat z nevhodných podmínek by rovněž přispělo k účinnějšímu postihu nelegálních chovů. K tomu je nezbytné zvýšit odborné vzdělávání kontrolních pracovníků, aby byli lépe připraveni rozpoznat chovy, které se maskují jako legální chovatelské stanice.

6.3 Návrhy na efektivnější prevenci

Snížení poptávky po psech z nelegálních množíren vyžaduje důraz na prevenci a osvětu. Veřejná správa by měla ve spolupráci s chovatelskými stanicemi aktivně informovat veřejnost o důležitosti výběru štěněte z ověřených zdrojů. Lidé mají možnost využít veřejně dostupnou online databázi registrovaných chovatelských stanic, která jim usnadní výběr chovatele. Kromě osvěty by stálo za zvážení i zavedení výhod pro chovatelské stanice, které splňují přísné standardy — například daňové úlevy nebo jiná zvýhodnění. Lepší informovanost a podpora odpovědných chovatelů mohou výrazně přispět k omezení nelegálního obchodu se psy a k rozvoji etického chovu v České republice.

6.4 Možné překážky při realizaci změn

Při zavádění navrhovaných opatření k řešení problematiky nelegálních množíren psů mohou nastat různé překážky, které mohou zpomalit nebo ztížit jejich realizaci. Mezi hlavní překážky patří:• Nedostatečné finanční a personální zdroje státních institucí.• Různorodost v aplikaci pravidel mezi jednotlivými regiony, která může způsobit nejednotnou praxi a tím snížit celkovou účinnost navrhovaných změn, pokud nebude zajištěna koordinace mezi regiony a úřady pro jednotný přístup.• Vnímání veřejnosti a nízká informovanost, které mohou zpomalit realizaci opatření, protože i přes zlepšení povědomí bude změna mentality a chování lidí, kteří kvůli nízké ceně nebo nevědomosti preferují nákup štěňat z nelegálních množíren, dlouhodobý proces.• Zavedení přísnějších trestů a sankcí může vést k nárůstu soudních řízení a administrativní zátěži, což právnímu systému způsobí problémy, pokud nebude dostatečně připraven na vyšší objem případů, což by mohlo zpomalit vymáhání předpisů a snížit efektivitu změn.

7 Analýza aktuálního stavu regulace v praxi

Tato kapitola se zaměří na současný stav regulace chovu a ochrany zvířat v České republice, s důrazem na fungování kontrolních mechanismů a efektivitu sankcí za porušení zákonů. V první části bude představen stav současných kontrolních mechanismů, které jsou vnímány jako nedostatečné, jelikož narážejí na různé praktické a legislativní překážky. Následně se zaměříme na postupy při odhalování nelegálních chovů, které zahrnují spolupráci mezi kontrolními orgány a aktivní zapojení veřejnosti a neziskových organizací. Součástí analýzy bude i posouzení efektivitu sankcí za porušení zákonů. Cílem této kapitoly je podrobněji prozkoumat, jak současná regulace funguje v praxi a identifikovat její slabiny.

7.1 Současné kontrolní mechanismy

Současné kontrolní mechanismy zaměřené na chov psů a prevenci nelegálních množiren jsou považovány za nedostatečné. Mezi hlavní problémy, které tento systém brzdí, patří nedostatečné personální a materiální zabezpečení kontrolních orgánů, nejednotnost v přístupech k provádění kontrol a také chybějící koordinace mezi jednotlivými institucemi. Kontroly nejsou dostatečně systematické a často postrádají preventivní charakter, což znamená, že se provádějí spíše reakčně na konkrétní podezření nebo podněty. Tento přístup často nevede k odhalení nelegálních množiren dříve, než dojde k závažným porušením právních předpisů. Dalším problémem je nejednoznačnost legislativy, která neumožňuje kontrolním orgánům účinně vymáhat pravidla, což vede k tomu, že nelegální chovy mohou dlouhodobě fungovat bez výrazného rizika postihu. Efektivnost současných mechanismů je tedy značně omezena nejen personálními, ale i právními a administrativními překážkami.

7.2 Postupy při odhalování nelegálních chovů

Odhalování nelegálních chovů je složitý proces, který vyžaduje spolupráci různých kontrolních orgánů, jako jsou veterinární správa, policie, městské úřady a neziskové organizace zaměřené na ochranu zvířat. Kontroly zaměřené na chovy psů se soustředí na dodržování platných právních předpisů, mezi něž patří registrace psů, podmínky chovu, hygienické standardy a správné zacházení se zvířaty. V praxi je proces odhalování nelegálních chovů rozdělen do několika kroků, přičemž každý z nich hraje zásadní roli v efektivním odhalení nelegálních praktik. Prvním krokem je sběr informací, který může probíhat různými způsoby. Jedním z nejběžnějších způsobů jsou

anonymní hlášení od veřejnosti nebo veterinářů. Tyto informace mohou být získány nejen telefonicky nebo osobně na příslušných úřadech, ale i prostřednictvím online platform. Tyto platformy zahrnují například specializované weby, kde lidé mohou nahlásit podezřelé aktivity týkající se nelegálních chovů. V současnosti se také čím dál více využívají online bazary a inzerce, které slouží k obchodování se zvířaty. Na těchto platformách jsou často zveřejňovány inzeráty na prodej štěňat, často bez patřičné kontroly a požadovaných dokladů. Tento trend vedl k tomu, že některé neziskové organizace a úřady začaly monitorovat tyto online tržišťe, aby odhalily podezřelé nabídky a identifikovaly chovatele, kteří neplní zákonné požadavky. Dalším krokem v odhalování nelegálních chovů jsou samotné kontroly, které mohou být plánované, nebo naopak neplánované, a mohou probíhat jak na základě tipů z veřejnosti, tak i rutinně. Kontroly se zaměřují na to, zda chovatelé splňují legislativní podmínky, jako je dostatečný prostor pro zvířata, pravidelná veterinární péče, očkování a čipování. Zvláštní pozornost je věnována nelegálním množírám, které často operují mimo rámec oficiálních regulací a využívají mezery v legislativě. Tyto chovy bývají obvykle v nevyhovujících podmínkách, kde jsou zvířata zanedbávána a nezákonně prodávána. Důležitou součástí prevence a včasného odhalování nelegálních chovů je i spolupráce mezi veřejnými a soukromými subjekty. To zahrnuje pravidelnou komunikaci mezi veterinárními lékaři, správními orgány, policií a neziskovými organizacemi, které se podílejí na ochraně zvířat. Spolupráce mezi těmito subjekty zajišťuje lepší informovanost o nelegálních praktikách a pomáhá vytvářet tlak na jejich eliminaci. Kromě toho se stále častěji využívají moderní technologické nástroje a online platformy, které zrychlují detekci podezřelých chovatelů. Využití internetu, například pro monitorování inzerátů na prodej štěňat a jiných zvířat, je dnes novým nástrojem v boji proti nelegálním chovům. I když legislativa v oblasti ochrany zvířat a chovu psů stále není v některých oblastech dostatečná, pravidelný dohled, technologické nástroje a aktivní zapojení veřejnosti jsou stále důležité pro odhalování a potírání nelegálních chovů. I když se v současnosti diskutuje o potřebě zlepšení právních předpisů, konkrétní změny legislativy ještě nejsou zcela jasně definovány. Zlepšení právní úpravy je součástí širší diskuse o efektivní ochraně zvířat a prevenci nelegálního obchodu se zvířaty. Tento proces zahrnuje i posílení povědomí o nelegálních chovech a zajištění přísnějších sankcí pro osoby zapojené do této nelegální činnosti. V praxi stále existuje prostor pro zlepšení kontrolních mechanismů, které by mohly být účinnější při identifikaci a zamezení nelegálních chovů a obchodování se zvířaty.

7.3 Sankce a správní tresty

Efektivita sankcí za porušování zákona v oblasti chovu a ochrany zvířat je zásadním faktorem pro boj proti nelegálním praktikám, jako jsou množírny. V současnosti existují právní předpisy, které se zabývají ochranou zvířat a stanovují podmínky pro jejich chov a obchod, ale v praxi se ukazuje, že sankce často neplní svou roli, protože nejsou dostatečně silné nebo dostatečně často vymáhány. V rámci správního práva je porušení podmínek chovu psů považováno za přestupek. Tento přestupek je regulován například zákonem č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, kde jsou stanoveny pokuty až do výše 50 000 Kč. Problém však spočívá v tom, že tyto sankce nejsou v porovnání s ekonomickým ziskem, který mohou nelegální chovatelé získat, dostatečně odrazující. Proto se navrhuje zvýšit výši pokut a zavést přísnější správní tresty, jako je dočasné pozastavení činnosti chovatelů nebo odebrání licencí pro chov psů. Tyto změny by měly mít silnější odstrašující účinek a přimět chovatele k dodržování pravidel. Kromě správního práva existuje také trestní odpovědnost. „Trestní zákoník“ se zabývá nelegálním chovem a obchodováním se zvířaty, přičemž v některých případech může být pachatel potrestán i vězením. Tresty za týrání zvířat nebo obchodování se zvířaty bez povolení mohou dosáhnout až 3 let vězení. Tento trestní rámec je ale potřeba ještě zpřísnit, především v případě organizovaného nelegálního obchodu se zvířaty. Pokud by tresty byly přísnější, měly by silnější odstrašující účinek na ty, kteří se podílejí na nelegálních množírnách. Zároveň by bylo třeba zrychlit a zefektivnit procesy jak v oblasti správního řízení, tak v oblasti trestního stíhání, aby sankce měly skutečný dopad na nelegální chovatele. Tyto změny by měly pomoci nejen v prevenci nelegálních chovů, ale také k ochraně zvířat, která žijí v špatných podmínkách.

8 Výsledky řízených rozhovorů a jejich interpretace

Tato kapitola se zaměřuje na výsledky řízených rozhovorů, které byly součástí kvalitativního empirického průzkumného šetření zaměřeného na zjištění názorů a zkušeností různých respondentů v oblasti chovu psů, ochrany zvířat a problematiky nelegálních množíren. Rozhovory byly provedeny jak s odborníky, tak s veřejností, což umožnilo komplexní pohled na tuto složitou problematiku.

8.1 Metodika sběru dat

8.1.1 Metoda výzkumu

Pro vypracování praktické části této práce jsem zvolila kvalitativní výzkum, přičemž jsem se zaměřila na metodu řízených rozhovorů. Tato metoda umožnila podrobné zkoumání názorů a zkušeností jednotlivých respondentů, kteří se podíleli na tématu chovu psů a nelegálních množíren. Jako konkrétní techniku jsem zvolila polostrukturované rozhovory, které poskytují prostor pro vyjádření názorů a zkušeností účastníků v rámci jasně stanovených témat. Výběr kvalitativního výzkumu byl motivován potřebou detailně pochopit individuální pohledy a zkušenosti jednotlivých respondentů, neboť problematika chovu psů a nelegálních množíren je komplexní a neexistují obecně platné standardy pro zhodnocení těchto zkušeností. Takovéto rozhovory poskytují více prostoru pro vyjádření osobních názorů a zkušeností. Prostor pro otevřenější diskuzi je u řízených rozhovorů dostatečně široké, což umožnilo respondentům sdílet detailní pohledy na danou problematiku. Pro sběr dat byla zvolena metoda polostrukturovaného rozhovoru, který je charakteristický předem připraveným rámcem otázek, avšak umožňuje flexibilitu v průběhu rozhovoru. Tento přístup zajistil, že byly pokryty hlavní oblasti výzkumu, přičemž se zohlednil i širší kontext, do něhož byly jednotlivé odpovědi zasazeny.

8.1.2 Technika sběru dat

Pro sběr dat byla zvolena metoda polostrukturovaných rozhovorů, která poskytuje dostatečnou flexibilitu při zkoumání různých názorů a zkušeností, ale zároveň umožňuje soustředit se na klíčové oblasti tématu. Rozhovory byly vedeny podle předem připraveného rámce otázek, což zajistilo, že byla pokryta všechna důležitá témata, ale zároveň poskytly prostor pro rozšíření odpovědí a prozkoumání širších souvislostí. Tento přístup byl volen s cílem získat nejen konkrétní fakta a názory, ale i osobní zkušenosti a širší kontexty, které by byly v přísně strukturovaném výzkumu snadno opomenuty.

8.1.3 Výběr vzorku

Respondenti byli pečlivě vybráni tak, aby pokryli různorodé názory a zkušenosti, přičemž byli rozděleni do dvou základních skupin:

- Odborníci: Tato skupina zahrnovala jednotlivce s konkrétními odbornými znalostmi v oblasti právní, veterinární a ochranářské problematiky, kteří mají přímý kontakt s tématem chovu psů a nelegálních množíren. Mezi odborníky patřili: starostka, pracovník státní veterinární správy, veterinární lékařky, pracovník neziskové organizace zaměřený na ochranu zvířat a pracovnice welfare.

- Veřejnost: Skupina veřejnosti zahrnovala jednotlivce, kteří nejsou odborníky, ale mají praktické zkušenosti s chovem psů nebo prací v oblasti ochrany zvířat. Mezi respondenty z veřejnosti byli: chovatelé a dobrovolník v útulku.

8.1.4 Struktura rozhovorů

Struktura rozhovorů zahrnovala několik hlavních témat:

- 1) Legislativa a regulace chovu – otázky týkající se současného právního rámce, mezer v legislativě a návrhů na zlepšení regulace chovu zvířat.
- 2) Kontrola a sankce – otázky týkající se účinnosti stávajících kontrolních mechanismů a vhodnosti sankcí za porušování předpisů.
- 3) Etika a ochrana zvířat – jaké jsou etické problémy spojené s chovem psů a jak chránit zvířata před týráním v nelegálních množírnách.

4) Role neziskových organizací a veřejnosti – jak neziskové organizace přispívají k řešení problému a jakou roli hraje veřejnost v ochraně zvířat.

8.1.5 Realizace rozhovorů

Realizace výzkumu probíhala ve dvou fázích. Nejprve jsem připravila seznam patnácti otázek, které byly zaměřeny na důležité oblasti chovu psů a problematiky nelegálních množiren. V rámci první fáze jsem se soustředila na sběr dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů, které probíhaly mezi únorem a březnem 2025. Každý rozhovor trval přibližně 15 minut. Prohloubení získaných informací jsem následně provedla pomocí dodatečných otázek, které umožnily rozšíření odpovědí na některé konkrétní otázky. Po dokončení rozhovorů jsem získané materiály přepsala a provedla analýzu. Výsledky byly porovnány mezi jednotlivými skupinami respondentů, což umožnilo odhalit významné rozdíly a shody v jejich názorech a zkušenostech. Rozhovory byly realizovány s pečlivou přípravou, aby zajistily co nejefektivnější sběr dat. Každý rozhovor byl veden za přítomnosti záznamového zařízení, což umožnilo přesné zachycení odpovědí respondentů. Respondenti byli předem informováni o účelu výzkumu, jeho anonymitě a možnosti účasti. Každý účastník byl ujistěn, že všechny informace získané během rozhovorů budou použity výhradně pro účely výzkumu a že jejich identita zůstane chráněna. Respondenti byli také informováni o předchozím souhlasu se zaznamenáním rozhovoru, což zajistilo transparentnost a etiku výzkumu.

8.1.6 Zpracování dat

Po dokončení sběru dat byly rozhovory přepsány a systematicky analyzovány. Tento proces zajišťoval, že každé názory a odpovědi mohly být pečlivě vyhodnoceny a zařazeny do širšího kontextu výzkumu. Výsledky rozhovorů byly kategorizovány a porovnány mezi jednotlivými skupinami respondentů, což umožnilo identifikovat společné i rozdílné názory. Při výběru respondentů bylo kladeno důraz na diverzitu názorů a zkušeností, aby výsledky byly co nejvíce reprezentativní. Tento analytický přístup pomohl odhalit zásadní problémy v oblasti nelegálních množiren a chovu psů a poskytl cenné podklady pro doporučení na zlepšení legislativy a ochrany zvířat.

8.2 Výsledky výzkumu

V této části jsou prezentovány výsledky výzkumu zaměřeného na hodnocení současné legislativy a činnosti veřejné správy v oblasti ochrany psů v chovatelských

stanicích a množárnách v České republice. Výzkum byl realizován prostřednictvím rozhovorů s odborníky a veřejností. Na základě jejich odpovědí byla provedena analýza, která má za cíl identifikovat konkrétní legislativní nedostatky a navrhnout opatření pro zefektivnění regulace a ochrany psů.

Tabulka 1 Seznam respondentů

ID Respondenta	Typ	Role	Zkušenosti
Respondent A	Odborník	Starostka	3 roky
Respondent B	Odborník	Administrativní pracovník SVS	10 let
Respondent C	Odborník	Veterinární lékařka	20 let
Respondent D	Odborník	Veterinární lékařka a welfare	15 let
Respondent E	Odborník	Pracovník neziskové organizace	6 let
Respondent F	Odborník	Pracovnice welfare/Chovatelka	10 let
Respondent G	Veřejnost	Bývalá chovatelka	14 let
Respondent H	Veřejnost	Chovatelka	6 let
Respondent I	Veřejnost	Chovatel	20 let
Respondent J	Veřejnost	Chovatel	40 let
Respondent K	Veřejnost	Dobrovolník v útulku	5 let

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato tabulka představuje základní informace o respondentech, kteří se zúčastnili výzkumu. Z jedenácti respondentů bylo 6 odborníků a 5 lidí z veřejnosti. Respondenti se lišili ve zkušenostech a odborném zaměření, přičemž jejich zkušenosti s chovem psů, legislativou a praxí v oblasti ochrany zvířat byly různorodé.

8.2.1 Legislativa a její nedostatky

V obsahové části subkapitoly bude zaměřeno na hodnocení současné legislativy týkající se ochrany psů v chovatelských stanicích a množárnách v České republice.

Respondenti v rámci rozhovorů vyjádřili své názory na to, zda považují legislativu za dostatečnou a jaké jsou podle nich její hlavní nedostatky. Z analýzy odpovědí vyplývá, že většina respondentů má negativní názor na současnou právní úpravu. Některé konkrétní nedostatky byly identifikovány napříč různými odbornými i veřejnými skupinami, přičemž problematika byla častěji zmiňována odborníky, kteří mají přímý kontakt s kontrolami, právními normami a nelegálními množírny. Respondenti se shodují na tom, že současná legislativa není dostatečně přísná a že neefektivně řeší problémy spojené s chovem psů, zejména v nelegálních množírnách. Respondent F například uvedl:

„Současná legislativa není dostatečně přísná. Na množírny prakticky nic neplatí. Ty zůstávají anonymní, skryté před kontrolou. Současná legislativa na ně jednoduše nestačí.“

Podobně Respondent C poznamenal:

„Legislativa neřeší všechna rizika plynoucí z chovu psů, zejména s ohledem na welfare zvířat. Mnohé aspekty zůstávají opomíjeny, protože chybí návaznost – tedy následná kontrola v samotných chovech. Například není dostatečný dohled nad kvalitou prostředí, krmivem, zdravotním stavem zvířat nebo poskytovanou péčí.“

Tato vyjádření ukazují na to, že respondenti považují legislativu za nedostatečnou, přičemž hlavní problémy vidí v její neúčinnosti a neschopnosti efektivně regulovat chov psů v množírnách. Respondenti se shodují na tom, že kontrolní orgány nemají dostatečné pravomoci a že sankce za porušování předpisů jsou příliš mírné, což vede k nízké efektivitě v boji proti nelegálním chovatelům.

Tabulka 2 Nedostatky v legislativě

Respondent	Identifikované nedostatky legislativy
Respondent A	Neidentifikováno
Respondent B	Nevymahatelné předpisy, nedostatek kontrol
Respondent C	Nedostatečný dohled, slabá aplikace zákonů
Respondent D	Neidentifikováno
Respondent E	Nedostatečné kontroly a dohled
Respondent F	Těžko vymahatelné sankce, nedostatečná legislativa
Respondent G	Nedostatečné kontroly, nedostatečná sankce
Respondent H	Nedostatečné kontroly, nedostatečná legislativa
Respondent I	Nejasné předpisy, nedostatečné kontroly, nízké sankce, nedostatek povinné veterinární kontroly
Respondent J	Nedostatečné kontroly, problém s implementací pravidel, nedostatečná kontrola
Respondent K	Problém s implementací pravidel, nedostatečné kontroly

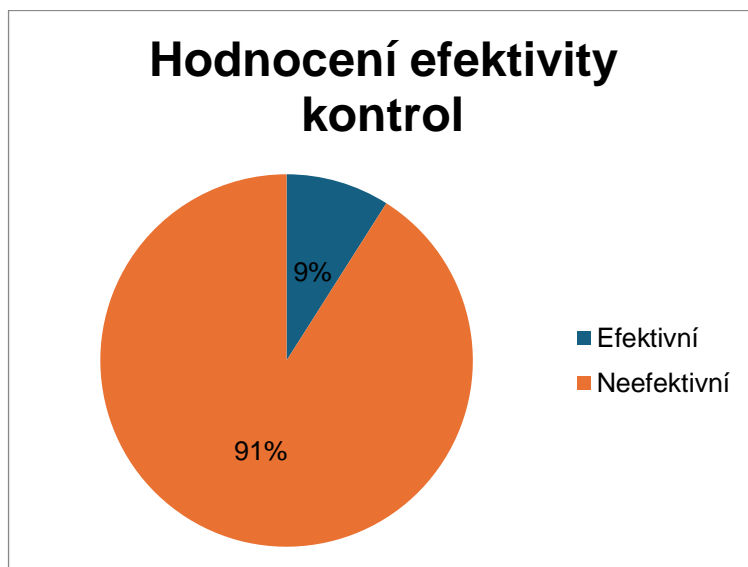
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka přehledně ukazuje, že respondenti často zmínili neefektivitu kontrol a nedostatek pravomocí kontrolních orgánů jako hlavní problém, který ztěžuje účinnou regulaci chovu psů. Dále se objevily i konkrétní návrhy na zlepšení legislativy, např. povinná registrace chovatelů, která by umožnila efektivnější sledování činnosti chovatelů a zjednodušila kontrolu jejich dodržování pravidel. Jeden respondent také doporučil vytvoření centralizované databáze, která by shromažďovala informace o chovech a umožnila efektivní monitoring jejich činnosti.

8.2.2 Kontroly a vymahatelnost zákonů

V této části se zaměříme na názory respondentů týkající se efektivity kontrolních mechanismů, které mají za úkol zajistit dodržování právních předpisů v oblasti chovu psů a ochrany zvířat. Podle většiny respondentů je současný systém kontrol neefektivní a v mnoha ohledech nedostatečný. Respondenti se shodli, že kontrolní mechanismy mají řadu slabín, které brání jejich účinnosti. Tato část výzkumu tedy poskytuje cenné informace o tom, jak by měl být systém kontrol zlepšen, aby skutečně přispíval k ochraně zvířat. Z grafu, který shrnuje názory respondentů, vyplývá, že většina z nich považuje současný stav za neuspokojivý a zdůrazňuje potřebu zlepšení kontrolních procesů. Respondenti vnímali problém především v nedostatečné četnosti kontrol a v omezených personálních a finančních zdrojích, které kontrolní orgány mají k dispozici. Kromě toho se objevil i názor, že mezi jednotlivými kontrolními orgány, jako jsou Krajské veterinární správy, místní úřady a neziskové organizace, chybí dostatečná koordinace, což vede k neefektivnosti kontrol.

Graf 1 Hodnocení efektivity kontrol

Zdroj: Vlastní zpracování

Jediný respondent, který se domnívá, že v jeho oblasti jsou kontroly dostatečné, byl Respondent A. Ten uvedl:

„Z mého pohledu je kontrol v naší lokalitě dostatek. Samozřejmě, vždy je prostor pro zlepšení.“ (Respondent A)

Tento názor však zůstal spíše ojedinělý, protože ostatní respondenti poukazovali na četné nedostatky, které v systému kontrol panují. I tento respondent však připustil, že existuje možnost zlepšení, zejména pokud jde o zajištění vyšší efektivity a důslednosti kontrol.

Mezi hlavní problémy, které respondenti identifikovali, patří:

- Nedostatečná četnost kontrol – Respondenti uvedli, že kontroly v chovatelských stanicích a množárnách psů jsou velmi vzácné, což ztěžuje odhalování případů týrání zvířat a porušování předpisů. Někteří respondenti zdůraznili, že kontroly by měly být častější, ideálně neohlášené, aby se zajistil realističtější obraz o podmínkách, ve kterých jsou zvířata chována.

- Nedostatek finančních a personálních zdrojů – Většina respondentů souhlasí, že nedostatek financí a personálu je hlavní překážkou v efektivním provádění kontrol. Bez dostatečného počtu vyškolených pracovníků a dostatečných finančních prostředků nemohou kontrolní orgány vykonávat svou činnost na požadované úrovni. To se projevuje například v neschopnosti provádět pravidelný monitoring a preventivní kontroly.

- Chybějící koordinace mezi kontrolními orgány – Další problematikou, kterou respondenti zmínili, byla špatná koordinace mezi různými kontrolními orgány, což vedlo k neefektivnímu využívání dostupných zdrojů. Respondenti upozornili na to, že chybí jasné propojení mezi státními úřady, neziskovými organizacemi a jinými zainteresovanými subjekty, což vede k duplicitě v kontrolách a někdy k opomenutí důležitých kontrolních kroků.

- Zdlouhavé administrativní procesy – Někteří respondenti také zmínili, že administrativní procesy spojené s kontrolami a jejich následným vyhodnocováním jsou často příliš složité a časově náročné. To zpomaluje reakční dobu kontrolních orgánů a může vést k tomu, že se problémy s nelegálním chovem a týráním zvířat neřeší včas.

- Slabá vymahatelnost sankcí a pokut – Respondenti se shodli, že i když jsou stanoveny sankce za porušování předpisů, jejich vymahatelnost je stále nedostatečná. To znamená, že i když jsou chovatelé a množárny přistiženi při porušování pravidel, pokuty a sankce nejsou dostatečně přísné, nebo je obtížné je vymoci. Někteří respondenti uvedli

příklady, kdy pokuty nebyly vymáhány vůbec, což podkopává důvěru veřejnosti v účinnost právní úpravy.

Ve světle těchto zjištění je zřejmé, že současný systém kontrol v oblasti chovu psů a ochrany zvířat vykazuje několik zásadních nedostatků. Pro zajištění efektivnějšího fungování je nutné provést změny v několika oblastech – od zvýšení četnosti kontrol až po posílení vymahatelnosti sankcí a zajištění lepší koordinace mezi různými kontrolními orgány.

8.2.3 Praktické problémy v chovu psů a nelegálních množírách

Tato podkapitola se zaměří na hodnocení výskytu nelegálních množíren na základě zkušeností respondentů, kteří se s touto problematikou setkali osobně nebo mají relevantní profesní zkušenosti. Jak uvedl Respondent G: „Ano, vím o chovech, kde se feny s vážnými zdravotními problémy – například se špatnými kyčlemi – dál používají k chovu. Protože nejsou povinná vyšetření, nikdo to neřeší. Velký problém jsou i barvy. Například u stafordširských bullteriérů se často páří modří jedinci mezi sebou, i když je známo, že to zvyšuje riziko alergií. Přesto to kluby nezakázaly, protože modrá štěňata jsou nejžádanější a nejdražší.“ (Respondent G) Podle Respondenta G je situace alarmující v případech množíren, kde jsou psi často chováni za nevyhovujících podmínek, což zvyšuje riziko pro zdraví zvířat a jejich celkovou pohodu.

Graf 2 Počet respondentů, kteří se setkali s nelegálními množírami

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že více než polovina respondentů se již setkala s problematikou nelegálních množíren, což ukazuje na vysokou prevalenci tohoto problému v České republice. Zbýlých 18 % respondentů uvedlo, že se s nelegálními množírnami neseťkali, což může souviset s regionálními rozdíly nebo s faktorem, že ne každý má přímý kontakt s tímto typem chovu. Procento respondentů, kteří se setkali s nelegálními množírnami, svědčí o závažnosti situace a naznačuje, že tento problém není pouze výjimečný, ale má širší dopad na společnost. Tato zjištění podtrhují důležitost provádění častějších a důkladnějších kontrol ve všech oblastech, kde se chov psů vykonává. Respondenti, kteří se setkali s nelegálními množírnami, většinou poukazovali na to, že existuje mnoho provozovatelů, kteří jsou ochotni porušovat zákony a vyhýbat se kontrolám, což činí problematiku množíren složitější a obtížně řešitelnou. Zodpovědní chovatelé, kteří se pravidelně podrobují kontrolám a udržují vysoké standardy pro chov psů, čelí nespravedlivé konkurenci, která umožňuje nelegálním množírnám prosperovat za nižšími náklady, což má závažné důsledky nejen pro welfare psů, ale i pro zneužívání právních mezer.

8.2.4 Spolupráce mezi veřejností, neziskovými organizacemi a odborníky

V rámci výzkumu byla otázka spolupráce mezi veřejností, neziskovými organizacemi a odborníky důležitým tématem, které se objevilo ve všech rozhovorech. Respondenti vyjádřili různé názory na úroveň spolupráce, její efektivitu a možnosti zlepšení. Získané informace ukazují na určité pozitivní trendy, ale i na oblast, která vyžaduje zvýšenou pozornost. Někteří respondenti pozitivně hodnotili spolupráci mezi neziskovými organizacemi a státními orgány v prevenci nelegálních chovů. Tato spolupráce podle nich umožňuje efektivní monitorování a včasné odhalování nelegálních množíren, což je pro zajištění ochrany zvířat velmi důležité. Nicméně, jak bylo zmíněno v rozhovorech, efektivita této spolupráce může být omezená různými faktory, jako je nedostatek kapacit nebo lidský faktor, který občas vede k opožděným reakcím a zmeškaným příležitostem k zásahu.

„Znám případy, kdy to díky spolupráci vedlo k dopadení pachatelů, ale také případy, kdy se nezasáhlo dostatečně včas a následky byly katastrofální. Někdy bohužel dojde ke zklamání kvůli lidskému faktoru nebo nedostatku kapacit.“ (Respondent B)

Tento názor ukazuje na důležitost nejen spolupráce, ale i na nutnost zajištění dostatečných kapacit a kvalitního lidského faktoru na obou stranách, jak na straně

státních orgánů, tak na straně neziskových organizací. Dalším problémem, který byl v rozhovorech zmíněn, je náchylnost některých neziskových organizací k medializaci problémů.

„Mnohdy dochází ke zbytečné medializaci nebo zveličování situací, což problému spíše škodí. Navíc není zajištěná návazná péče o odebraná zvířata – obce nemají kapacity ani finance. Vzniká tak začarovaný kruh.“ (Respondent C)

Tento komentář poukazuje na problém, kdy nadměrné medializování situace může vést k přehánění problémů, což může negativně ovlivnit celkový přístup veřejnosti k ochraně zvířat a následně také koordinaci mezi zúčastněnými stranami. Neziskové organizace často čelí výzvám v podobě nedostatku zdrojů a kapacit pro zajištění následné péče o odebraná zvířata, což komplikuje jejich práci. V souvislosti s potřebou zlepšení koordinace se k tomu vyjádřil i respondent F, který uvedl:

„Upřímně řečeno, o spolupráci se moc mluvit nedá. Neziskovky sice upozorňují na problémy, ale často nemají hlubší znalost problematiky. Celý systém by potřeboval lepší koordinaci.“ (Respondent F)

Tento názor poukazuje na absenci dostatečné komunikace a koordinace mezi neziskovými organizacemi a odborníky, což brání dosažení efektivních výsledků. Odborníci, kteří mají hlubší znalosti o legislativních a praktických aspektech regulace chovu psů, se často neshodují s neziskovými organizacemi na optimálním způsobu zásahu. Z pohledu respondentů je role neziskových organizací v ochraně zvířat nezastupitelná, zejména co se týče osvěty a prevence týrání.

„Neziskové organizace využívají medializaci v boji proti týrání zvířat, což je dobře. Vytváří také prostor pro vznik soukromých útulků. Otázkou zůstává, zda bude možné takový model dlouhodobě ekonomicky udržet a na jaké úrovni.“ (Respondent D)

Tento názor ukazuje, že neziskové organizace přispívají nejen k prevenci, ale i k vytváření materiální podpory pro útulky, které mohou pomoci zvířatům v nouzi. Ovšem, jak respondent D upozornil, dlouhodobá udržitelnost tohoto modelu bude závislá na zajištění potřebného financování a stabilních kapacitách. Z výše uvedených závěrů vyplývá několik doporučení pro zlepšení spolupráce mezi veřejností, neziskovými organizacemi a odborníky. Je potřeba zajištění lepší koordinace mezi neziskovými organizacemi a odborníky, což by mělo zahrnovat pravidelnou komunikaci

a sdílení informací. Důležitá je i spolupráce při realizaci kontrol a při následné péči o odebraná zvířata, čímž by se předešlo problémům s kapacitami a nedostatkem prostředků. Dále je nezbytné investovat do zvyšování odborné způsobilosti pracovníků neziskových organizací, aby mohli lépe reagovat na specifické problémy v oblasti regulace chovu psů. Tato opatření by vedla k efektivnějšímu zapojení neziskových organizací do celkové ochrany zvířat a prevence nelegálních chovů.

8.2.5 Osvěta a informovanost veřejnosti

Osvěta a informovanost o problematice nelegálních množiren a chovu psů se v rozhovorech ukázala jako nezbytný nástroj pro zlepšení situace. Respondenti se shodli, že veřejnost často postrádá potřebné informace o právních předpisech, správných chovatelských praktikách a o tom, co všechno zahrnuje nelegální chov. Tento nedostatek informovanosti je jedním z hlavních důvodů, proč se problémy s množírny stále opakují.

Zástupce neziskové organizace, která se zaměřuje na ochranu zvířat, uvedl, že i když některé organizace provádějí osvětu, stále není dostatečně koordinovaná a cílená. Neziskové organizace se zaměřují především na informování veřejnosti, ale mnohdy chybí efektivní strategie a systematické přístupy. Osvětové kampaně by měly mít dlouhodobý charakter a měly by se soustředit na zajištění kvalitní informovanosti pro všechny zainteresované skupiny. Níže uvedená tabulka ukazuje různé návrhy na formy osvěty podle jednotlivých respondentů.

Tabulka 3 Navrhovaná forma osvěty

Respondent	Forma osvěty
Respondent A	Informační kampaně, osvěta ve školách
Respondent B	Informační kampaně, osvěta ve školách
Respondent C	Přednášky, brožury, kampaně v médiích
Respondent D	Kampaně
Respondent E	Osvěty, přednášky, kampaně, aktivní informování lidí o pravidlech
Respondent F	Příručky, medializace, osvěta ve školách
Respondent G	Online kampaně
Respondent H	Informační kampaně
Respondent I	Informační kampaně
Respondent J	Informační kampaně
Respondent K	Osvěta ve školách

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že mezi nejčastěji navrhované formy osvěty patří informační kampaně, které by měly oslovit širokou veřejnost. Respondenti se shodují na tom, že veřejnost by měla být informována nejen o právních předpisech, ale i o morálních a etických důsledcích nelegálního chovu.

Další důležitou formou, která byla několikrát zmiňována, je osvěta ve školách. Osvětové aktivity zaměřené na děti a mladé lidi mohou mít dlouhodobý efekt a pomoci zamezit šíření nelegálních praktik již v jejich raném věku. Tato forma vzdělávání se zaměřuje na prevenci a vytváření odpovědného přístupu k chovu zvířat. Také se objevily návrhy na přednášky, brožury a kampaně v médiích, které by měly poskytovat podrobné a srozumitelné informace o právních předpisech a problematice týrání zvířat. Tyto formy osvěty mohou zahrnovat odborné přednášky, distribuci informačních materiálů a širší medializaci dané problematiky.

Mezi další formy, které respondenti navrhli, patří například online kampaně, které mohou oslovit mladší generaci prostřednictvím digitálních platforem, a příručky, které by měly obsahovat konkrétní informace o tom, jak rozpoznat týrání zvířat a jaká opatření přijmout, pokud se takové chování objeví. Kombinace těchto osvětlovacích metod by měla přispět k zajištění lepší informovanosti veřejnosti a k prevenci nelegálních množírén.

Obrázek 2 Návrh brožurky

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci této práce byla vytvořena informační brožura, která slouží jako nástroj osvěty zaměřená na problematiku nelegálních množíren psů. Tento typ materiálu byl doporučen i jedním z respondentů jako vhodná a efektivní forma šíření informací mezi veřejností. Brožura může sloužit především jako nástroj prevence, jehož cílem je informovat potenciální zájemce o pořízení psa o rizicích spojených s nelegálním chovem, naučit je rozpoznat znaky podezřelého prodeje a nabídnout konkrétní rady, jak při výběru štěněte postupovat zodpovědně.

Brožura může být distribuována fyzicky na úřadech obcí, v čekárnách veterinárních ordinací, v útulech, na výstavách psů či veřejných akcích zaměřených na ochranu zvířat. Zároveň může být využita v online podobě – například prostřednictvím webových stránek obcí, neziskových organizací nebo sociálních sítí, kde by mohla oslovit širší cílovou skupinu. Její jednoduchá a přehledná forma může pomoci zvýšit informovanost veřejnosti. Takto zpracovaný materiál může být rovněž podkladem pro další edukační činnost, například při přednáškách ve školách nebo na komunitních

setkáních. Jeho výhodou je snadná srozumitelnost, konkrétnost a možnost rychlého šíření informací v místních komunitách.

8.2.6 Efektivita sankcí

Efektivita sankcí v oblasti chovu psů a ochrany zvířat je klíčová pro prevenci nelegálních praktik, ale současný systém stále vykazuje značné mezery. I když jsou v platnosti zákony, které stanovují pravidla pro chov a prodej zvířat, jejich skutečná účinnost v prevenci nelegálních činností je omezená. Respondenti se v rozhovorech zaměřili na různé způsoby, jak by sankce mohly být upraveny, aby měly silnější odstrašující účinek a zlepšily celkovou ochranu zvířat.

Jedním z nejčastějších návrhů na zlepšení efektivity sankcí je zvýšení výše pokut. Respondenti se shodují na tom, že stávající pokuty jsou v mnoha případech nedostatečné a pro nelegální chovatele nejsou dostatečně odstrašující. Jak uvedl Respondent G:

„Rozhodně ne! Pokuty nejsou řešením, protože pro množitele to nejsou žádné velké částky.“ (Respondent G)

Zvýšení výše pokut by mohlo poskytnout silnější motivaci pro chovatele, aby se vyhnuli nelegálním praktikám. To by bylo účinné nejen pro prevenci nelegálních množiren, ale i pro prevenci nelegálního obchodu se zvířaty. Další důležitý faktor, který byl zmíněn několika respondenty, je zajištění lepšího vymáhání sankc. I když existují stanovené pokuty, jejich efektivita je omezená, pokud nejsou pravidelně vymáhány. Respondenti doporučují častější kontroly a pravidelný dohled nad chovatelskými stanicemi a obchodníky se zvířaty. Také zdůrazňuje, že sankce by měly být jasně definovány a měly by existovat konkrétní postihy pro porušovatele. V poslední řadě, jak naznačuje Respondent E, by měl být systém sankcí rozšířen i na osoby, které se podílejí na nelegálním obchodování se zvířaty.

Důležité je, aby sankce nebyly zaměřeny pouze na prodávající, ale i na další osoby, které obchodují se zvířaty nebo zajišťují logistiku pro nelegální činnosti. Tato opatření by mohla přispět k tomu, že by byl proces ochrany zvířat komplexnější a efektivnější.

8.2.7 Porovnání odborníků a veřejnosti

Tato kapitola se podrobně věnuje analýze rozdílů a shod mezi názory odborníků a veřejnosti na problematiku nelegálních množíren psů a s tím souvisejících aspektů, jako je legislativa, kontrolní mechanismy, sankční systém, spolupráce mezi jednotlivými aktéry a informovanost společnosti.

Zatímco odborníci, mezi které byli zařazeni pracovníci Krajské veterinární správy, veterinární lékaři, zástupci veřejné správy a pracovníci neziskových organizací, přistupovali ke zkoumané problematice z institucionálního a systémového hlediska, veřejnost (zahrnující chovatele a jednoho dobrovolníka) nabízela pohled vycházející ze zkušeností z každodenní praxe a kontaktu s konkrétními případy. Přestože obě skupiny nahlíží na problematiku z rozdílných pozic, jejich názory se v řadě oblastí překrývají. Jednou z nejčastěji zmiňovaných oblastí v rozhovorech byla nedostatečná legislativa. Odborníci se shodují na tom, že současný právní rámec v oblasti ochrany zvířat není dostatečně robustní ani efektivní. Kritizují nejasné vymezení pojmů, především absenci přesné definice pojmu „množírna“, což podle nich komplikuje právní postih nelegálních chovatelů. Dále upozorňují na nízkou vymahatelnost existujících předpisů a na to, že zákon často neodpovídá realitě v terénu.

Podle odborníků je zapotřebí legislativu nejen zpřesnit, ale také přizpůsobit současné situaci. Veřejnost sdílí názor, že legislativa je nedostatečná, avšak její kritika se nese spíše v duchu konkrétních zkušeností. Chovatelé často uváděli, že se v zákonech obtížně orientují, a mají pocit, že pravidla nejsou jednotně aplikována. Někteří respondenti také vyjádřili frustraci z toho, že zatímco oni se snaží dodržovat předpisy a poskytovat zvířatům vhodné podmínky, jiní chovatelé se zákony neřídí a přesto unikají bez trestu. Dobrovolník zapojený do rozhovorů vnímal legislativní rámec jako nedostatečný především kvůli jeho nedostatečné ochraně samotných zvířat, a opakovaně zdůrazňoval potřebu jeho zpřísnění.

Kromě legislativy se odborníci i veřejnost výrazně vyjadřovali také k tématu kontrol. Odborníci otevřeně přiznávali, že kontrolní mechanismy jsou v současnosti výrazně oslabeny. Upozorňovali zejména na nedostatečné personální i finanční kapacity dozorových orgánů, které jim znemožňují provádět kontroly v rozsahu, který by odpovídal skutečné potřebě. V některých regionech tak podle jejich slov dochází ke kontrolám jen sporadicky, což vytváří prostor pro činnost nelegálních množíren bez

rizika odhalení. Odborníci rovněž upozorňovali na nesrovnalosti v přístupu jednotlivých krajských veterinárních správ, což může vytvářet nejednotné podmínky v rámci České republiky.

Zástupci veřejnosti často kritizovali kontroly jako neefektivní, formální a mnohdy zcela chybějící. Chovatelé popisovali, že zatímco na ně jako na registrované subjekty se kontroly zaměřují, subjekty mimo oficiální dohled zůstávají mimo zájem státních orgánů. Tento stav vnímají jako demotivující a nespravedlivý. Dobrovolník pak poskytl konkrétní případy, kdy byla kontrola nelegálního chovu vyžádána, ale žádná reakce od příslušných orgánů nepřišla, nebo se dostavila až po delší době, kdy už nebylo možné zasáhnout efektivně.

Velmi výrazné shody mezi odborníky a veřejností byly zaznamenány i v oblasti sankcí. Odborníci se shodovali v tom, že sankční systém neplní svou funkci odstrašujícího prostředku. Pokuty jsou podle nich nízké, často se neudělují v maximální možné výši, a chybí i alternativní formy postihu, jako je například zákaz činnosti. V některých případech podle odborníků není možné sankce ani efektivně vymáhat. Z pohledu veřejnosti je situace vnímána ještě ostřeji. Chovatelé i dobrovolník zmiňovali, že pachatelé krutého zacházení se zvířaty nebo provozovatelé množíren jsou často bez trestu, nebo jim jsou udělovány pouze symbolické pokuty, které jejich činnost nijak neomezí.

Dalším často diskutovaným tématem byla spolupráce mezi jednotlivými aktéry. Odborníci opakovaně zdůrazňovali, že efektivní řešení problému množíren vyžaduje koordinovanou spolupráci mezi státními institucemi, samosprávami a neziskovými organizacemi. V praxi však tato spolupráce podle nich často vázne, a to jak kvůli rozdílným zájmům a postupům jednotlivých aktérů, tak kvůli administrativním překážkám.

Podle některých odborníků chybí jasně nastavené postupy spolupráce nebo dohody o rozdělení kompetencí. Veřejnost vnímá nedostatečnou spolupráci především z pohledu konkrétních důsledků. Chovatelé i dobrovolník se shodují, že spolupráce mezi neziskovými organizacemi a úřady je minimální nebo zcela chybějící. Dobrovolník vyjádřil přesvědčení, že kdyby byla spolupráce funkčně nastavena, mohla by být mnohem efektivnější jak v prevenci, tak v řešení konkrétních případů. Posledním zásadním tématem, které bylo v rozhovorech často zmiňováno, je otázka informovanosti

a osvěty. Odborníci jednoznačně považují nízkou informovanost veřejnosti za jeden z hlavních faktorů, který přispívá k přetrvávání problému množiren. Zdůrazňují, že mnoho lidí neví, jak rozpoznat nelegální chov, nebo si neuvědomují, že nákup psa bez průkazu původu z neověřeného zdroje může podporovat neetickou činnost. Odborníci navrhují zavedení systematických osvětových kampaní, zaměřených na prevenci a vzdělávání veřejnosti.

Veřejnost potvrzuje, že informovanost je velmi nízká. Chovatelé se často setkávají s tím, že potenciální kupující nemají dostatek informací o tom, jak správně vybírat štěně, co obnáší zodpovědný chov, ani jaké jsou právní důsledky určitého chování. Dobrovolník rovněž upozornil na to, že osvěta by měla cílit i na emocionální stránku problému – tedy ukázat reálné utrpení zvířat v množírnách, které často zůstává veřejnosti skryto.

Z porovnání názorů odborníků a veřejnosti tak vyplývá, že ačkoli obě skupiny disponují rozdílným typem zkušeností a přístupů, jejich hodnocení situace se ve většině oblastí překrývá. Odborníci nabízejí systematický pohled na problém, zatímco veřejnost reflektuje důsledky daného stavu prostřednictvím vlastních zkušeností. Tento soulad v názorech poukazuje na nedostatky současného systému a na potřebu komplexních opatření, která by kombinovala legislativní reformu, posílení kontrolní a sankční činnosti, zlepšení spolupráce a intenzivní osvětu mezi veřejností.

9 Praktické překážky v regulaci a jejich důsledky

Regulace chovu psů a boj proti nelegálním množírám představují složitý proces, který narazil na řadu praktických problémů. Tyto překážky nejen ztěžují efektivní kontrolu a ochranu zvířat, ale mají i závažné důsledky pro samotné zvířata, chovatele a veřejnost.

9.1 Limitace zdrojů kontrolních orgánů

Jedním z hlavních problémů v oblasti regulace chovu psů je nedostatek adekvátních zdrojů pro kontrolní orgány. To zahrnuje jak finanční prostředky, tak i personální kapacity. Bez dostatečných finančních prostředků není možné provádět pravidelné kontroly, které by odhalovaly nelegální chovy, a zároveň je těžké zajistit dostatečnou osvětu mezi chovateli a širokou veřejností. Další problém představuje nedostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří by byli schopni efektivně vykonávat kontroly a identifikovat nelegální činnosti. Tento problém je často umocněn vysokým počtem chovatelů a rozsáhlostí území, na kterém je třeba provádět inspekce.

9.2 „De lege lata“ stav legislativní úpravy

I když právní rámec regulující chov psů v České republice existuje, stále se v něm nachází řada legislativních nedostatků, které umožňují nelegálním množírám existovat a prosperovat. Mezi největší problémy patří nedostatečné definice nelegálních činností, slabé sankce za porušování předpisů a nejasnosti v oblasti registrace chovatelů a jejich povinností. Například účinná legislativa může postihnout pouze některé případy nelegálního chovu, ale ne všechny. Často chybí přesná definice, co vše zahrnuje „nelegální množírna“ a jaký je rozdíl mezi chovem, který je považován za „nelegální“, a chovem, který je zcela v souladu s předpisy.

Tento legislativní prostor bez konkrétních pravidel vede k tomu, že orgány nemají dostatečné nástroje k potrestání těchto praktik, což ztěžuje jak prevenci, tak i samotný boj proti těmto problémům. Pro lepší řešení této problematiky by bylo nezbytné konkretizovat právní rámec, a to jak z hlediska správní odpovědnosti, tak trestní odpovědnosti. V případě správního práva by mělo být jasně stanoveno, jaké chovatelské praktiky jsou považovány za porušení předpisů, a sankce za tato porušení by měly být dostatečně přísné, aby odradily chovatele od nelegálních praktik. V trestním právu by mělo být stanoveno, jakým způsobem bude postihováno organizování nelegálních

množiren a obchodování se zvířaty v rozporu se zákonem, přičemž sankce by měly být přiměřené závažnosti těchto trestných činů. Zavedení konkrétních pravidel a silnějších postihů by mělo zamezit nejednoznačností a pomoci lépe řešit problémy spojené s nelegálním chovem. Pro efektivní implementaci těchto opatření by měl být zajištěn i systematický monitoring a pravidelný přehled o aplikaci těchto právních předpisů, což umožní včasné detekovat jejich nedostatky a optimalizovat správní a trestní opatření podle aktuálních výzev.

9.3 Součinnost mezi místně a věcně příslušnými úřady a její limity

Dalším problémem v oblasti regulace je omezená spolupráce mezi různými úřady, které se na kontrole chovu psů podílejí. Ačkoliv teoreticky existuje spolupráce mezi státními a krajskými orgány, veterinárními službami a policií, v praxi často dochází k problémům v koordinaci. Každý z těchto orgánů má své specifické povinnosti, ale jejich úkoly se v mnoha ohledech překrývají, což vede k neefektivnímu využívání dostupných prostředků a částečné duplicitě v činnostech. Dále není vždy zajištěna pravidelná komunikace mezi těmito orgány, což vede k tomu, že některé případy mohou zůstat bez povšimnutí nebo být řešeny pozdě. Výsledkem je, že se zneužívání zákonů a nelegální chovy stávají těžko odhalitelnými. Také neziskové organizace, které mají velký zájem na ochraně zvířat, často nemají přístup k relevantním informacím, které by jim umožnily účinně zasahovat.

Když je spolupráce mezi úřady omezená nebo špatně koordinovaná, znamená to nejen zbytečné zpoždění v řešení problémů, ale také ztrátu příležitosti pro efektivní a rychlou pomoc zvířatům v nouzi. Tento problém spolupráce je jedním z hlavních faktorů, které brání v účinné regulaci chovu psů a boji proti nelegálním množírám.

10 Případové studie vybraných chovatelských stanic

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu vybraných chovatelských stanic a nelegálních množíren, které byly vybrány na základě různých kritérií. Případové studie budou sloužit jako ilustrace aktuálních problémů v oblasti chovu a poskytnou cenné informace pro návrhy zlepšení v této oblasti.

10.1 Metodika sběru dat

Výběr byl založen na několika kritériích: relevanci k tématu, závažnosti problémů spojených s chovem, a rozmanitosti přístupů k jejich řešení. Cílem bylo nejen ilustrovat konkrétní problémy, ale také ukázat širší souvislosti v oblasti legislativy, kontroly chovů a odpovědnosti chovatelů. První vybraný případ se zaměřuje na nelegální množírnu na Berounsku, která ukazuje závažné problémy s nelegálním chovem psů. Tento případ bude v analýze použit k ukázání nedostatků v právní ochraně a kontrolních mechanismech. Dalším případem je problémový chov v Letinách-Kbelnici, který demonstruje rozdíl mezi formálním statutem registrovaného chovu a skutečnou kvalitou péče o zvířata.

Tento případ poukazuje na mezery v kontrolách, které umožňují neetické chovy pokračovat, i když jsou registrované. Třetí případ, který se zaměřuje na chovatelskou stanicí Rumunských mioritických ovčáků a Bearded Collie, bude použit k ukázání pozitivního příkladu odpovědného chovu, kde chovatel aktivně spolupracuje s veřejností a dbá na standardy péče o zvířata. Čtvrtý případ, který se týká chovatelské stanice bílých švýcarských ovčáků na statku Honezovice, bude analyzován jako další příklad odpovědného chovu, zaměřující se na etické praktiky a péči o psy.

Tyto vybrané případy poslouží jako základ pro analýzu, která se bude věnovat problematice legislativních nedostatků, kontrolních mechanismů a etiky v chovu psů v České republice.

10.2 Analýza konkrétních situačních případů

10.2.1 Množírna psů na Berounsku

Množírny psů představují závažný problém v oblasti ochrany zvířat, a to zejména v České republice, kde stále dochází k provozování nelegálních chovů zaměřených výhradně na finanční zisk. Nejde přitom pouze o etickou otázku, ale také o závažné porušování právních předpisů. Týrání zvířat je trestné a případy, jako ten, který byl v roce 2020 odhalen na Berounsku, ukazují na alarmující rozsah a brutalitu těchto praktik.

Tento konkrétní případ poukazuje na potřebu efektivnějších kontrolních mechanismů a přísnějšího dohledu nad chovateli. Začátkem března 2020 byla na základě podnětu veřejnosti a ve spolupráci s Krajskou veterinární správou odhalena nelegální množírna, kterou provozoval manželský pár – žena ve věku 65 let a muž ve věku 62 let. Psi byli drženi v extrémně nevhodných podmínkách, často v klecích určených pro hlodavce, což způsobovalo jejich značné fyzické i psychické utrpení. Prostory byly znečištěné výkaly, bez přístupu k hygieně a přirozenému světlu. Celkem se na místě nacházelo 52 psů, z toho 40 dospělých jedinců, 12 štěňat a několik březích fen. Zvířata byla nabízena k prodeji prostřednictvím internetových inzerátů. K předání docházelo na veřejných místech, bez uzavření kupní smlouvy, a platby byly přijímány výhradně v hotovosti. Psi byli prodáváni bez ohledu na jejich zdravotní stav, často trpěli dědičnými vadami a byli výsledkem nevhodného a nekontrolovaného množení. Na základě domovní prohlídky a dalších důkazních materiálů bylo proti manželskému páru zahájeno trestní stíhání. Byli obviněni z přečinu „chov zvířat v nevhodných podmínkách“ a z „neoprávněného podnikání“. Pokud bude jejich vina prokázána, hrozí jim až čtyřletý trest odnětí svobody. Tento případ podtrhuje potřebu posílení legislativy, která by umožnila důslednější dohled nad chovateli a přísnější postihy za porušování zákona. Všechna zvířata byla po odhalení množírny převezena do útulků, kde jim byla poskytnuta nezbytná veterinární péče a rehabilitace. Mnozí psi byli ve špatném zdravotním stavu a vykazovali známky hlubokého psychického traumatu, které si vyžádalo dlouhodobou odbornou péči. Případ vyvolal silnou společenskou odezvu a přispěl k větší informovanosti veřejnosti o rizicích nákupu zvířat z neprovořených zdrojů. Zároveň poukázal na důležitost podpory adopcí z útulků, které zvířatům dávají šanci na nový život. Z celé situace vyplývá, že bez zvýšení informovanosti veřejnosti a důsledné kontroly nelze těmto případům efektivně předcházet. Kupující by měli být

obezřetní, vždy požadovat osobní návštěvu chovatelského zařízení, ověřit zdravotní stav zvířete a zajistit, že obdrží potřebnou dokumentaci. V ideálním případě by měla být upřednostněna adopce z útulků před nákupem štěnat nejasného původu. Případ množírny na Berounsku tak není pouze ukázkou neetického a nezákonného jednání, ale i výzvou k důslednější ochraně zvířat, odpovědnému chování kupujících a větší aktivitě státních i nestátních institucí při řešení této problematiky. Zároveň by měl sloužit jako varování pro případné pachatele a motivace k systémovým změnám, které mohou podobným situacím do budoucna zabránit.

10.2.2 Problematický chov psů v Letínách ve Kbelnici

V roce 2016 se v České republice otevřela veřejná debata o etice a podmínkách v chovu psů, když se na veřejnost dostaly záběry z obce Letiny-Kbelnice. Tyto záběry, zveřejněné spolkem OBRAZ, vyvolaly silnou vlnu nesouhlasu a pobouření mezi milovníky zvířat i širokou veřejností. Ukázalo se, že i chovatelé registrovaní u oficiálních institucí mohou provozovat chov, který z hlediska pohody zvířat hraničí s množírenskými praktikami. Podle zveřejněných informací šlo o stanici, kde byli psi různých plemen například mopsové, grifonci, jezevčáci nebo bostonští teriéři chováni v nadměrném počtu. Počet psů se odhadoval až na několik desítek. Kritici chovu upozorňovali na zdravotní problémy některých zvířat i na nevhodné hygienické podmínky. Objevily se zmínky o zanícených očích, přístupu ke znečištěné vodě a celkově špatném prostředí, v němž zvířata žila. Právě tyto skutečnosti vedly k obavám, že se za oficiální chovatelskou stanicí ve skutečnosti skrývá množírna. Zvláště alarmující na celé kauze bylo to, že dotyčná stanice byla oficiálně vedena jako řádný chov. To poukazuje na závažný problém – i psi s průkazem původu mohou pocházet z míst, kde se s nimi nezachází v souladu se zásadami pohodlí zvířat. Veřejnost byla do té doby často přesvědčena, že koupě psa s rodokmenem je bezpečnou zárukou kvalitního a etického chovu. Tento případ ale ukázal, že ani status registrované stanice nemusí nutně znamenat, že se chovatel chová odpovědně. Majitelka zařízení veškerá obvinění odmítla a tvrdila, že záběry byly natočeny jinde a že šlo o záměrnou snahu poškodit její jméno. Přesto však případ vyvolal značnou pozornost médií, odborníků i úřadů. Do věci se zapojila Krajská veterinární správa, která na místo vyslala kontrolu. Závěry šetření nepotvrdily, že by šlo o typickou nelegální množírnu, ale inspektoři přesto upozornili na některé nedostatky, které je nutné zlepšit. Takový výsledek ovšem neuklidnil veřejnost, která očekávala přísnější opatření a jasnější

vymezení hranic mezi řádným a neetickým chovem. Tento případ je významný zejména tím, že odhalil propast mezi tím, jak je chovatelská praxe uvedena na papíře, a jak vypadá skutečnost. Poukázal na slabiny současného systému dohledu, který nedokáže efektivně a včas rozlišit mezi poctivými chovateli a těmi, kteří zneužívají legislativní mezery. Problémem je nejen samotný způsob chovu, ale i nedostatečná četnost kontrol a nízká vymahatelnost předpisů. Také se ukázalo, že sankce nejsou vždy dostatečné k tomu, aby zabránily dalšímu porušování pravidel. Zároveň tento případ otevřel důležitou diskusi o tom, že průkaz původu by neměl být vnímán jako jediná garance kvality. Je třeba, aby budoucí majitelé psů byli pečliví při výběru chovatele, navštěvovali chovatelské stanice osobně a důsledně se zajímali o podmínky, ve kterých jsou psi drženi. Transparentnost a důvěra mezi chovatelem a zájemcem o štěně je totiž stále jedním z neúčinnějších nástrojů v boji proti množírám. Závěrem lze říci, že kauza Letiny-Kbelnice upozornila na to, že současný systém regulace chovu psů má vážné trhliny a že nestačí spoléhat jen na formální registrace nebo dokumenty. K ochraně zvířat a zajištění jejich důstojných podmínek je potřeba komplexní přístup jako důkladné kontroly, vyšší nároky na chovatele, informovaná veřejnost a především důsledné postihy tam, kde se pravidla nedodržují.

10.2.3 Chovatelská stanice Rumunského mioritického ovčáka

Tato případová studie se věnuje registrované chovatelské stanici, která se zaměřuje na dvě specifická plemena psů – Rumunského mioritického ovčáka a Bearded Collie. Na základě rozhovoru s chovatelem a údajů z veřejně dostupného webu chovatelské stanice nabízí tato analýza náhled do praxe odpovědného chovu a problémů, kterým čelí legální chovatelé v České republice. Chovatel má s péčí o psy dlouhodobé zkušenosti, které sahají až do dětství. V současnosti se chovu věnuje systematicky přibližně tři roky. Sám hodnotí stávající legislativní rámec jako přehledný, avšak upozorňuje na jeho nedostatečnou vymahatelnost. Hlavní problém podle něj nespočívá v samotných zákonech, ale v jejich důsledném prosazování v praxi:

„Pravidla jsou podle mě jasná a srozumitelná, ale problém je v jejich implementaci. Často se nedodržují, což je zásadní nedostatek.“

Uvedená chovatelská stanice dosud nebyla podrobena žádné kontrole ze strany dozorových orgánů, což podle vyjádření chovatele odráží slabou činnost kontrolních mechanismů obecně. Přesto se snaží o maximální transparentnost a dodržování všech

chovatelských standardů – včetně zdraví, socializace a vystavování zvířat. Na webových stránkách stanice jsou veřejně dostupné podrobné informace o chovných jedincích včetně zdravotního stavu, titulů z výstav a přehledů jednotlivých vrhů. Například jejich chovná fena v roce 2023 získala řadu výstavních ocenění včetně titulu Klubový šampion nebo Krajský vítěz. Tyto výsledky svědčí o vysoké kvalitě chovu i aktivní účasti na výstavách. Zásadní roli v chovu hrají také genetika a povaha zvířat – výběr chovných jedinců probíhá na základě rodokmenů, zdravotních testů a vhodného temperamentu, který umožňuje využití psů jak jako rodinných společníků, tak jako pracovních ovčáckých psů. Psi jsou pravidelně kontrolováni veterinářem, žijí v domácím prostředí a jsou důsledně socializováni. Chovatel upozorňuje na negativní dopady konkurence ze strany nelegálních množitelů, kteří nabízejí psy bez průkazu původu za nižší ceny, protože nemají náklady spojené s regulovaným chovem. To deformuje trh a znevýhodňuje poctivé chovatele:

„Množitelé mají nižší náklady, a tím pádem nabízejí štěňata levněji. To může některé lidi odradit od nákupu u regulovaného chovatele.“

V oblasti legislativy vnímá chovatel jako hlavní slabinu nedostatek personálu a nízkou kapacitu dozorových orgánů. Navrhuje posílení počtu terénních kontrol a důsledné řešení oznámení od veřejnosti:

„Měla by zvýšit důraz na kontroly v terénu, mít dostatek pracovníků a opravdu důsledně řešit oznámení. Bez toho se to nikam neposune.“

Z hlediska prevence považuje za důležité zapojení veřejnosti – ta by měla aktivně nahlašovat podezření na nelegální chovy Státní veterinární správě nebo příslušné obci. Význam přikládá také informačním kampaním, které by mohly ovlivnit chování spotřebitelů a přispět k rozlišování mezi odpovědným chovem a množením.

„Kdyby lidé věděli, v jakých podmínkách štěňata žijí, jaké mají zdravotní problémy a jaké výmluvy množitelé používají, možná by si to rozmysleli.“

Závěrem lze konstatovat, že tato chovatelská stanice představuje příklad odpovědného a transparentního chovu psů, který dbá na zdraví, povahu i kvalitu svých zvířat. Současně však naráží na systémové překážky, jako je slabý dohled a nedostatečné prosazování legislativy. Tyto faktory komplikují situaci poctivých

chovatelů a potvrzují nutnost zefektivnění kontrolních mechanismů a zavedení přísnějších postihů za porušení zákona.

10.2.4 Chovatelská stanice bílých švýcarských ovčáků

Registrovaná chovatelská stanice, která se zaměřuje na chov bílých švýcarských ovčáků, byla založena v roce 2019 a od té doby odchovala sedm vrhů. Chov je veden jako rodinný, s důrazem na kvalitu, zdraví a správnou socializaci štěňat. Webové stránky stanice prezentují chovné psy a feny včetně jejich zdravotních výsledků, rodokmenů a charakteristik. K dispozici je také přehled vrhů, fotodokumentace a popisy prostředí, v němž jsou psi drženi. Veškeré informace působí transparentně a napovídají o pečlivém a odpovědném přístupu. Chovatelé se snaží zajišťovat nejen fyzickou pohodu zvířat, ale také jejich psychický rozvoj. Štěňata vyrůstají v kontaktu s lidmi a dalšími zvířaty, což přispívá k jejich stabilní a vyrovnané povaze. Stanice si klade za cíl odchovávat psy vhodné nejen pro rodiny, ale i pro různé kynologické aktivity, například výcvik nebo canisterapii. Významnou roli v provozu hraje spolupráce s chovatelským klubem, který zajišťuje kontrolu vrhů. Chovatelka popisuje, že každé narození štěňat je pod dohledem klubového zástupce:

„Na každý vrh nám jezdí klubové kontroly. Kontrolují jak štěňata a jejich celkový stav, kýlu, pigment, varlata atd., tak chovnou fenu a ostatní psy v chovatelské stanici.“

Tato praxe nejen zvyšuje důvěryhodnost chovu, ale zároveň zajišťuje dodržování standardů kvality a zdraví. Chov je veden v souladu s pravidly Mezinárodní kynologické federace (FCI) a příslušného chovatelského klubu. Podmínky pro uchování psů jsou podle chovatelky přehledně uvedeny na webových stránkách klubu, což považuje za velké usnadnění pro nové i zkušené chovatele. Z rozhovoru vyplývá, že chovatelka vnímá rozdíl mezi regulovaným a neregulovaným chovem jako zásadní. Poukazuje na absenci jakýchkoliv kontrol u psů bez průkazu původu a považuje to za významný problém.

„U psů bez PP žádné kontroly nejsou, a to je opravdu špatně. Nikdo nekontroluje stav štěňat, ustájení ani stav dospělých psů.“ uvádí.

Z celkového pohledu lze tuto stanici považovat za příklad odpovědného chovu, který usiluje o dodržování vysokých standardů jak v oblasti zdraví a prostředí, tak

i transparentní komunikace s veřejností. Kombinace pravidelných klubových kontrol, otevřeného přístupu a kvalitní prezentace chovu na webových stránkách posiluje důvěru nejen mezi potenciálními zájemci o štěně, ale i v rámci kynologické komunity.

10.2.5 Poučení z praxe a doporučení

Zkušenosti z různých případů, jako je množirna na Berounsku nebo problémový chov v Letinách-Kbelnici, nám ukazují, kde je potřeba zlepšit legislativu a kontrolu v oblasti chovu psů. Jedním z hlavních závěrů je, že nelegální množirny se mohou skrývat i v oficiálně registrovaných chovech. Případ z Berounska ukázal, že i v malých chovech, které se tváří jako etické, mohou být skryté problémy a zvířata v takových podmínkách trpí nejen fyzicky, ale i psychicky, což se podepisuje na jejich zdraví. I chovatelé, kteří se snaží dodržovat pravidla, mohou mít mezery v péči o zvířata, a to je třeba vzít v úvahu. Dalším zásadním problémem je slabá vymahatelnost stávajících pravidel. Případ chovatele Rumunských mioritických ovčáků ukázal, že samotná existence zákonů nestačí, ale je potřeba je opravdu prosazovat. Poctiví chovatelé, kteří se snaží dodržovat předpisy, čelí konkurenci, která je ochotná porušovat pravidla a nabízet psy za nižší ceny, což ztěžuje jejich práci. Případ chovatelky bílých švýcarských ovčáků nám zase ukazuje, že i u registrovaných a transparentních chovatelů je potřeba více dohledu, hlavně u chovatelů bez průkazu původu. Kontroly v těchto případech jsou stále nedostatečné. Co z těchto zkušeností vyplývá jako řešení? Za prvé, je potřeba posílit kontrolní mechanismy. Tyto mechanismy musí být častější a důslednější u všech chovatelů, nejen u těch registrovaných. Další krok je informování veřejnosti. Lidé by měli vědět, jak poznat kvalitní chovatele a jaké problémy mohou nastat, když si pořídí psa z neproověřeného chovu. Zároveň by měla být legislativa upravena tak, aby byly postihy za porušování pravidel přísnější a efektivnější. K tomu je důležitá spolupráce mezi státními orgány, neziskovými organizacemi a chovatelskými kluby, kteří mohou pomoci zajistit vyšší standardy péče o zvířata. Pokud chceme, aby se podmínky pro chov psů v České republice zlepšily, je potřeba kombinovat silnou legislativu, pravidelný dohled, osvětu pro veřejnost a odpovědný přístup jak chovatelů, tak kupujících.

Závěr

Věcné vymezení „práce“ v rámci originálního postihu zkoumané tematické oblasti se zaměřilo na problematiku právní regulace chovatelských stanic a množíren psů v České republice a na roli veřejné správy v této oblasti. V teoretické části byly demonstrovány „de lege lata“ účinné zvláštní právní předpisy, které upravují chov psů, ochranu zvířat proti týrání a kompetence jednotlivých orgánů veřejné správy. Systémově bylo vymezeno základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, včetně historické retrospektivy a dalších relevantních aspektů.

Empirická část byla zaměřena na konkrétní aplikační problémy, které se v této oblasti vyskytují, a to jak na základě analýzy právního prostředí, tak pomocí řízených rozhovorů s odborníky i veřejností. Realizované a následně vyhodnocované empirické průzkumné šetření dále identifikovalo, že i přes existující legislativu naráží vymáhání práva na řadu překážek. Mezi hlavní patří nedostatečné kapacity kontrolních orgánů, chybějící provázanost mezi institucemi a absence centrální evidence psů. Z provedené empirické průzkumné analýzy mimo jiné vyplývá, že ke zlepšení situace by přispělo posílení pravomocí tzv. „dozorových“ orgánů, zpřesnění legislativy a podpora osvětových aktivit. Dílčí a zevšeobecňující závěry „práce“ taktéž nabízejí konkrétní návrhy, které by mohly přispět k efektivnější ochraně zvířat a omezení výskytu množíren. Přestože změny v této oblasti nejsou jednoduché ani rychlé, jakékoliv zlepšení přístupu k ochraně zvířat, tj. i psů, má zcela neoddiskutovatelný celospolečenský, odborný a etický význam a mělo by být prioritním zájmem současné společnosti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 382 s. ISBN 978-80-7400-338-7.
2. GEER, M. L. *CANINE Reproduction and Neonatology*. Jackson: Tenton NewMedia, 2014, s. 476. ISBN 978-1-4987-2850-8.
3. KOLLER, J. *Kynologická příručka*. Praha: Naše vojsko, 2019. 272 s. ISBN 978-80-206-1823-8.
4. KOREC, E. *Chov psů: příručka zodpovědného chovatele*. Praha: Ekospol, 2020. 196 s. ISBN 978-80-906605-3-3.
5. KRATOCHVÍLOVÁ, H. *Pes a paragraf*. Vyd. 1. Praha: Prospektrum, 1997. 101 s. ISBN 80-7175-052-2.
6. KVAPIL, R., KVAPILOVÁ, R. *Průvodce psí reprodukcí*. Praha: Tok, 2007. 78 s. ISBN 978-80-86177-21-2.
7. MÜLLEROVÁ, H.; STEJSKAL, V. *Ochrana zvířat v právu*. Praha: Academia, 2013. 493 s. ISBN 978-80-200-2317-9
8. PÁTKOVÁ, Vladimíra. "Průkaz původu (PP)." *Pes přítel člověka*, roč. 69, č. 4, 2024, 98 s.
9. PRCHALOVÁ, J. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde, 2009. 75 s. ISBN 978-80-7201-763-8.
10. PROCHÁZKA, Z. *Chov psů*. Praha: Paseka, 2005. 314 s. ISBN 80-7185-768-8.
11. PUNČOCHÁŘ, P.; BOHUSLAV, L.; BRABLCOVÁ, H.; CUMMINS, D.; DOUSEK, J. et al. *Pes mezi paragrafy*. Praha: HBT, 2024. 296 s. ISBN 978-80-87109-76-2.
12. PURNOCH, Michaela. "Jsem chovatel, nejsem množitel." *Pes přítel člověka*, roč. 69, č. 5, 2024, s. 98 s.
13. SKŘIVÁNKOVÁ, M. *Veterinární zákon*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. xiv, 435 s. ISBN 978-80-7598-398-5.
14. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 269. ISBN 978-80-7598-564-4
15. SMITH, S. *Továrna na štěňata*. Praha: Knižní klub, 2015. 160 s. ISBN 978-80-242-4857-8.

16. TICHÁ, V. *Kynologická příručka pro rozhodčí, chovatele a vystavovatele*. České Budějovice: Dona, 2010. 144 s. ISBN 978-80-7322-140-9.
17. VINCOUR, L. *Nesvoboda: o zneužívání zvířat lidmi. Velká Ves: Zvířata nejíme* (spolek), 2020. 252 s. ISBN 978-80-270-7844-8.

Elektronické zdroje

1. ANIMAL EYE, z.s. *ANIMAL EYE, z.s.* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.animaleye.cz>
2. ČESKOMORAVSKÁ KYNOLOGICKÁ UNIE. *Stanovy Českomoravské kynologické unie* [online]. Praha: ČMKU, 2007 [cit. 2024-02-05]. Dostupné z: https://www.cmku.cz/data/dokumenty/10_stanovy_cmku.pdf
3. ECANIS. *Jak poznat zdravé štěňátko aneb rozdíl mezi chovatelem a množitelem* [online]. Praha: eCanis, 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.ecanis.cz>
4. FCI. *Main activities of the FCI Secretariat*. Online. 2025. Dostupné z: <https://www.fci.be/en/Main-activities-of-the-FCI-Secretariat-3.html>. [cit. 2025-03-24].
5. HANDIPET RESCUE. *Co dělat, když odhalíte množírnu* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.handipet.org/aktuality/co-delat-kdyz-odhalite-mnozirnu/>
6. HLAS ZVÍŘAT. *Hlas zvířat* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.hlaszvirat.cz>
7. HUMANE SOCIETY VETERINARY MEDICAL ASSOCIATION. *Veterinary Report on Puppy Mills*. 2013. Dostupné z: http://www.hsvma.org/assets/pdfs/hsvma_veterinary_report_puppy_mills.pdf
8. KAC. *Sankce za neočipovaného psa vzrostla na 50 tisíc korun* [online]. Praha: Česká televize, 2020 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/sankce-za-neocipovaneho-psa-vzrostla-na-50-tisic-korun-54378>
9. KLUB AMERICKÝCH ŠTAFORDŠÍRSKÝCH TERIÉRŮ. *Jak získat chovatelskou stanici. Klub AST* [online]. Ústí nad Labem: Klub amerických stafordšírských teriérů, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.klubast.cz/jak-ziskat-chovatelskou-stanici/>
10. KLUB OCHRÁNCŮ ZVÍŘAT. *Jak zasáhnout proti týrání zvířat?* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <http://www.kozmokra.cz/postup-pri-podezreni-na-tyrani-zvirat-115>

11. KŘEČEK, JUDr. Stanislav; HROMÍŘOVÁ, Mgr. Anežka; KAŠPÁRKOVÁ, Mgr. Hana et al. *Ochrana zvířat* [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf
12. KROC, Vladimír. *Ilegální obchod se štěňaty a koťaty velmi vynáší. Lukrativnější jsou už jen drogy a zbraně, vysvětluje Rennerová z Animal Eye* [online]. Praha: Český rozhlas, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/ilegalni-obchod-se-stenaty-a-kotaty-velmi-vynasi-lukrativnejsi-jsou-uz-jen-drogy-8918586>
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Co dělat v případě zjištění strádajících zvířat* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2017 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/ochrana-zvirat/zivotni-situace/stradajici-zvirata>
14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Ochrana zvířat* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.mze.cz>
15. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *System ochrany zvířat v ČR*. Ministerstvo zemědělství [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: mze.gov.cz/public/portal/mze/ochrana-zvirat/system-ochrany-zvirat-v-cr
16. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva z úředních kontrol ČR za rok 2015* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2016 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://mze.gov.cz/public/web/file/473665/VZ_2015.pdf
17. NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT. *Spolupráce a networking* [online]. [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.ochranazvirat.cz/o-nas/nase-cinnost/spoluprace-a-networking/>
18. NEMNOŽ DOMA. *Proč nemnožit?* [online]. [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://nemnozdoma.cz/?page_id=30
19. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Jak postupovat v případech týrání zvířat: Informace pro obce s rozšířenou působností* [online]. Praha: Státní

- veterinární správa, 2019 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/wp-content/files/zvirata/Prirucka-ORP-2019.pdf>
20. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Organizační struktura. Státní veterinární správa* [online]. Praha: Státní veterinární správa ČR, [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/statni-veterinari-sprava/organizacni-struktura/>
21. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Policie bude mít větší pravomoci, jak zabránit týrání zvířat* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2008 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.svscr.cz/policie_bude_mit_vetsi_pravomoci_jak/?utm_source
22. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Státní veterinární správa* [online]. Praha: Státní veterinární správa, 2024 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz>
23. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA. *Způsob oznámení o týrání zvířat* [online]. Praha: Státní veterinární správa, [n.d.] [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/zpusob-oznameni-o-tyrani-zvirat/>
24. VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. *Ochrana zvířat: sborník stanovisek veřejného ochránce práv* [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2023 [cit. 2025-03-24]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 1999, částka 88, s. 2725–2731. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
2. ČESKO. *Sdělení č. 20/2000 Sb. m. s., Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 7, s. 260–277. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
3. ČESKO. *Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 1992, částka 96, s. 3055–3059. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
4. ČESKO. *Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 2009, částka 57, s. 1815–1920. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
5. ČESKO. *Vyhláška č. 384/2021 Sb., o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 2021, částka 170, s. 4938. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
6. ČESKO. *Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.* In: Sbíрка zákonů České republiky. 2020, částka 171, s. 3450–3455. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz>
7. EVROPSKÁ UNIE. *Narižení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a s tím souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a narižení (ES) č. 1255/97.* In: EUR-Lex: přístup k právu Evropské unie, 2005. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu>

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Vlastní archiv fotografií

Seznam zkratk

ČMKU Českomoravská kynologická unie

FCI Mezinárodní kynologická federace

SVS Státní veterinární správa

ÚVS Ústřední veterinární správa

MZe Ministerstvo zemědělství

ČR Česká republika

Sb. Sbírka zákonů

z. s. zapsaný spolek

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1 Seznam respondentů.....	46
Tabulka 2 Nedostatky v legislativě.....	48
Tabulka 3 Navrhovaná forma osvěty.....	55

Seznam grafů

Graf 1 Hodnocení efektivity kontrol.....	49
Graf 2 Počet respondentů, kteří se setkali s nelegálními množírny.....	51

Seznam obrázků

Obrázek 1 Průkaz původu.....	17
Obrázek 2 Návrh brožurky.....	56